Treoirlínte chun tacú le Punann Léann na Drámaíochta, na Scannán agus na hAmharclannaíochta de chuid na hArdteistiméireachta (LDSA)

Feabhra 2026

An Clár Ábhar

Cúlra 1

Forbhreathnú ar Threoirlínte LDSA 2

Réasúnaíocht don Phunann LDSA 3
Céard í an phunann LDSA? 3
Cén cuspóir atá leis an bpunann LDSA? 3
Conas a thacaíonn an phunann LDSA le scoláirí sna Tascanna Cruthaitheacha Feidhmeacha (TCFanna)? 4

Ábhair na Punainne LDSA 5
Cén chuma a bheidh ar an bpunann LDSA? 5

Leideanna do scoláirí atá ag cur tús leis an bpunann 7

Treoir do Mhúinteoirí 8
Cén chaoi a dtacaíonn an phunann LDSA le foghlaim agus teagasc? 8
Cén chaoi ar féidir leis an bPunann LDSA tacú le forbairt Príomhinniúlachtaí na scoláirí sa seomra ranga? 10

Leagan Spriocanna agus Pleanáil 11
Cén chaoi ar féidir le scoláirí tabhairt faoi leagan spriocanna agus pleanáil? 11
Ceisteanna maidir le leagan spriocanna i gcaitheamh an phróisis chruthaithigh 12
Leideanna samplacha chun tacú le machnamh na scoláirí agus pleanáil spriocanna 13

AGUISÍN A –SAOTHAIR NA GCLEACHTÓIR 14

AGUISÍN B: TEIMPLÉID CHUN TACÚ LE FORBAIRT NA PUNAINNE 27

Bunchlocha an Taibhithe agus an Léirithe: Róil agus freagrachtaí 28

Bunchlocha an Taibhithe agus an Léirithe: Comhoibriú agus Róil 29

Bunchlocha an Taibhithe agus an Léirithe: Comhoibriú agus obair le scoláirí eile 30

Bunchlocha an Taibhithe agus an Léirithe: Spriocanna agus Amlínte 31

Bunchlocha an Taibhithe agus an Léirithe: Mo Scileanna Deartha a Fhorbairt 32

Bunchlocha an Taibhithe agus an Léirithe: Mo Scileanna Teicniúla a Fhorbairt 33

Bunchlocha an Taibhithe agus an Léirithe: Scileanna Taibhithe a Fhorbairt 34

Bunchlocha an Taibhithe agus an Léirithe: Forbairt Scileanna Teicniúla 35

Samhlú agus ag Coincheapú: Pleanáil 36

Samhlú agus ag Coincheapú: Pleanáil 37

Samhlú agus ag Coincheapú: Tionchair Chruthaitheacha 38

Samhlú agus ag Coincheapú: Rianaire an Phróisis Chruthaithigh 40

Samhlú agus ag Coincheapú: Bileog Phleanála – Struchtúr a chur ar d'obair bheartaithe Lch 1 41

Forbairt: Carachtair a Chruthú agus a Fhorbairt 42

Forbairt: Bileog Phleanála – Roghanna Dearaidh 43

Forbairt: Mo shaothar a phleanáil 44

Forbairt: Cleachtais Eiticiúla 45

Forbairt: Nótaí Réamhléirithe 48

Forbairt: Teimpléad Scéalchláraithe 49

Forbairt: Plean Blocála (Amharclannaíocht) 50

Forbairt: Léarscáil Bhlocála 1 (Amharclannaíocht) 51

Forbairt: Léarscáil Bhlocála 2 (Amharclannaíocht) 52

Forbairt: Ceisteanna faoin lucht féachana 53

Forbairt: Sampla de Liosta Seatanna Réamhléiriúcháin 54

Forbairt: Réamhléiriú – Pleanálaí an Liosta Seatanna 55

Forbairt: Bileog Oibre Dearaidh 56

Forbairt: An ghníomhaíocht Ról ar an mBalla 60

Beachtú: An próiseas a thosú 61

Beachtú: Rianaire an Phróisis maidir le Nótaí Réamhchleachtaidh 62

Beachtú: Aiseolas ón réamhchleachtadh (teicniúil, feisteas, ceamara) 63

Léiriú agus Taibhiú: An úsáid a bhain mé as scileanna bunúsacha an taibhithe 64

Léiriú agus Taibhiú: Greille Féinmheastóireachta 65

Breithmheas agus Freagairt: Freagairt ar thaispeántas beo scannánaíochta/amharclannaíochta 66

Meastóireacht: Cinntí Cruthaitheacha a Mhíniú Lch 1 67

Meastóireacht: Cinntí Cruthaitheacha a Mhíniú Lch 2 68

Meastóireacht: Machnamh a dhéanamh ar mo chuid oibre tionscadail (TCFanna san áireamh) 69

Meastóireacht: Machnamh a dhéanamh ar an gcaoi a mbím ag foghlaim 70

Meastóireacht: Rannpháirteachas an Lucht Féachana 71

Meastóireacht: Pleanálaí an Dearaidh Theicniúil 72

AGUISÍN C: TEIMPLÉID CHUN TACÚ LE MACHNAMH A DHÉANAMH 73

Léann na Drámaíochta, na Scannánaíochta agus na hAmharclannaíochta Smaointe Tosaigh 74

Cosúlachtaí agus Difríochtaí idir Scannáin agus Drámaíocht/Amharclannaíocht 75

Bileog KWL do Léann na Drámaíochta, na Scannán agus na hAmharclannaíochta 76

Machnamh ginearálta ar Léann na Drámaíochta, na Scannánaíochta agus na hAmharclannaíochta 77

Cumarsáid éifeachtach i Léann na Drámaíochta, na Scannánaíochta agus na hAmharclannaíochta 78

Teimpléad don Mhachnamh Ginearálta 79

Plean Gníomhaíochta chun cuspóirí a shocrú sa Phróiseas Cruthaitheach 80

Dul chun cinn ar feadh na bPróiseas Freagartha Cruthaitheach agus Criticiúil 81

Dul chun cinn a thomhas 82

Teimpléad Socraithe Cuspóirí 83

AGUISÍN D: SAMHLACHA MACHNAIMH 84

TACAÍOCHTAÍ BREISE 85

BUÍOCHAS 85

Cúlra

"Tacóidh punann Léann na Drámaíochta, na Scannán agus na hAmharclannaíochta de chuid na hArdteistiméireachta le próisis chriticiúla agus chruthaitheacha, ag cur le forbairt, foghlaim, agus éachtaí an scoláire."
Sonraíocht Léann na Drámaíochta, na Scannán agus na hAmharclannaíochta, lch 32

Cuireadh tús le Léann na Drámaíochta, na Scannán agus na hAmharclannaíochta (LDSA) mar ábhar Ardteistiméireachta i gcuraclam na hÉireann in 2025 mar chuid den athfhorbairt níos leithne ar an tsraith shinsearach. Forbraíodh an t-ábhar mar fhreagairt ar aiseolas a fuarthas i rith phróiseas an athbhreithnithe ar an tsraith shinsearach a thug le fios go raibh dúil in ábhair phraiticiúla, bunaithe ar na healaíona, i gcuraclam na sraithe sinsearaí, a dhéanfadh oideachas leathan a spreagadh agus a chur chun cinn.

Mínítear i réasúnaíocht LDSA go gcuirtear "*deiseanna ar fáil d'eispéiris phearsanta, aeistéitice, chomhoibríocha agus fheabhsaithe ó thaobh an chultúir de*". Luaitear sa réasúnaíocht chomh maith, *"de réir mar a chuireann an scoláire an t-eolas, na scileanna, luachanna agus meonta i bhfeidhm a bhfuil gá leo chun coincheapa a thabhairt chun críche – ina aonar agus i ngrúpaí - rachaidh sé i ngleic le, tabharfaidh sé freagra ar, déanfaidh sé anailís agus measúnú ar a shaothar féin agus ar shaothar daoine eile."* (sonraíocht LDSA, lch 4)

Leagann na torthaí foghlama i sonraíocht LDSA amach céard ba cheart a bheith ar eolas ag na scoláirí nó céard ba cheart a bheadh siad in ann a dhéanamh, tar éis dhá bhliain dóibh a bheith ag plé leis an ábhar. Leagann an tsonraíocht amach chomh maith gur cheart dóibh, agus iad ag plé le torthaí foghlama, punann a fhorbairt agus a choimeád. Cuireann na treoirlínte seo treoir agus tacaíocht ar fáil do mhúinteoirí agus do scoláirí i bhforbairt na punainne LDSA). Príomhbhéim de chuid na sonraíochta seo is ea go dtugann na scoláirí faoi phróisis chruthaitheacha agus chriticiúla. Mar a léirítear sa ghraf thíos, tacóidh an phunann LDSA le próisis chriticiúla agus chruthaitheacha, ag cur le forbairt, foghlaim, agus éachtaí na scoláirí.

Fíor 1. An Próiseas na Cruthaitheach i Snáithe 1 (Sonraíocht LDSA, lch 14)

ú

Fíor 2. An Próiseas na Freagartha Criticiúla i Snáithe 2. Sonraíocht LDSA, lch 20

Forbhreathnú ar Threoirlínte LDSA

"Tá sé mar aidhm ag an ábhar seo... an scoláire a spreagadh chun aghaidh a thabhairt ar an bhforbairt phearsanta agus ar an bhféinmhachnamh trí na healaíona" (sonraíocht LDSA, lch 5)

Ba cheart na treoirlínte seo a úsáid i gcomhar leis an tsonraíocht le haghaidh Léann na Drámaíochta, na Scannán agus na hAmharclannaíochta (LDSA) de chuid na hArdteistiméireachta. Tá sé mar sprioc acu:

- cuspóir na punainne LDSA a mhíniú
- ábhair na punainne LDSA a shoiléiriú
- breac-chuntas a thabhairt ar an gcaoi a dtacaíonn an phunann le foghlaim, teagasc agus measúnú
- iontrálacha punainne samplacha a chur ar fáil do na scoláirí
- sraith teimpléad a chur ar fáil chun tacú le forbairt na punainne
- teimpléid mhachnaimh a sholáthar chun tacú leis na scoláirí spriocanna a leagan síos agus machnamh a dhéanamh a ar gcuid oibre.

Réasúnaíocht don Phunann LDSA

Céard í an phunann LDSA?

Luaitear i sonraíocht Léann na Drámaíochta, na Scannán agus na hAmharclannaíochta, *"Thar dhá bhliain an chúrsa beifear ag súil le go mbeidh an scoláire ag glacadh páirt i réimse leathan gníomhaíochtaí chun tacú le próisis freagartha chruthaitheacha agus chriticiúla. Cuimseofar go leor de na gníomhaíochtaí seo i bPunann Léann na Drámaíochta, na Scannán agus na hAmharclannaíochta de chuid na hArdteistiméireachta, a fhorbróidh gach scoláire.*"
(Sonraíocht LDSA, lch 33)

Tugtar breac-chuntas sa tsonraíocht ar an gcaoi a mbeidh scoláirí ag obair ina n-aonar agus le daoine eile, agus mar sin, *"éireoidh [an scoláire] níos neamhspleáiche agus beidh sé ábalta a chuid foghlama féin a bhainistiú agus inniúlachtaí a fhorbairt a thacaíonn lena fhoghlaim agus lena chonair saoil amach anseo." (Sonraíocht LDSA, lch 11).* Mínítear inti chomh maith an chaoi a spreagtar na scoláirí le measúnú a dhéanamh ar mhéid a rannpháirtíochta leis na próisis freagartha chruthaitheacha agus chriticiúla, chun úsáid éifeachtach a bhaint as a bpunann mar uirlis mhachnamhach.

Is spás í an phunann teanga dá bhrí sin ina mbíonn béim ar aistear na foghlama agus inar féidir leis an scoláire próiseas agus dul chun cinn a n-eispéiris foghlama a thaifeadadh. Forbrófar iad in imeacht dhá bhliain (an cúigiú agus an séú bliain), agus d'fhéadfaí taifid a bheith i bhfoirm scríofa, físe, fuaime nó físeáin. Go ginearálta, is féidir leis na scoláirí leas a bhaint as an bpunann chun an méid seo a leanas a dhéanamh:

- a spriocanna foghlama a léiriú
- cur síos a thabhairt ar ghníomhaíochtaí foghlama ar phléigh siad leo
- taifead a dhéanamh ar bhreathnuithe faoina n-eispéiris foghlama (trí scríbhneoireacht/fuaim/sceitsí)
- machnamh a dhéanamh ar a ndul chun cinn san ábhar
- na céimeanna a shainaithnítear ag aon am amháin a leagan amach chun tuilleadh dul chun cinn a dhéanamh
- téacsanna éagsúla agus fianaise ar a gcuid oibre a bhailiú (spreagthaigh, íomhánna físiúla, inspioráidí, píosaí cumhachtacha, cláir tobsmaointe, srl.)
- comhoibriú le daoine eile
- measúnú a dhéanamh ar a gcuid saothair féin
- a ngnóthachtálacha féin a dhoiciméadú agus a cheiliúradh
- nascadh lena dtuismitheoirí agus múinteoirí.

Cén cuspóir atá leis an bpunann LDSA?

Ba cheart go mbeadh na scoláirí airdeallach ar a bhfoghlaim i bpróisis freagartha chruthaitheacha agus chriticiúla agus iad ag forbairt a bpunainne. Ar a bharr sin, de réir mar a leagann na scoláirí síos spriocanna agus a fhorbraíonn siad straitéisí foghlama, éiríonn siad níos neamhspleáiche ina gcuid foghlama. Agus iad ag cruthú oibre agus ag freagairt do cheisteanna agus do thascanna, táthar ag súil go nglacfaidh scoláirí Léann na Drámaíochta, na Scannán agus na hAmharclannaíochta "le haiseolas agus beidh [an scoláire] ábalta é a úsáid chun feabhas a chur ar a chuid foghlama." (sonraíocht LDSA, lch 11). Tacaíonn úsáid éifeachtach na punainne le scoláirí san fhorbairt sin.

D'fhéadfadh an phunann LDSA líon mór feidhmeanna a chomhlíonadh do na scoláirí agus múinteoirí. Is féidir le húsáid éifeachtach na punainne a leanas a dhéanamh:

- cuireann sí deis ar fáil do na scoláirí a gcuid éachtaí cruthaitheacha a chur i láthair.
- tacaíonn sí le scoláirí a gcumas criticiúil a fhorbairt
- cabhraíonn sí le tacaíocht a thabhairt do mheasúnú foirmitheach leanúnach an mhúinteora i seomra ranga LDSA na hArdteistiméireachta
- spreagann sí na scoláirí féinmheasúnú a dhéanamh agus measúnú a dhéanamh ar phiaraí.
- éascaíonn sí machnamh agus foghlaim óna bpróisis chruthaitheacha, lena n-áirítear a dTascanna Cruthaitheacha Feidhmeacha (TCFanna).
- tugann sí deis do scoláirí taifead a dhéanamh ar a gcuid rannpháirteachais le próiseas na freagartha criticiúla
- cabhraíonn sí le scoláirí na scileanna ar a ndéanfar measúnú sa Tionscadal: An Chruthaitheacht i gCleachtas (Comhpháirt Mheasúnaithe sa Bhreis) a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm.

Conas a thacaíonn an phunann LDSA le scoláirí sna Tascanna Cruthaitheacha Feidhmeacha (TCFanna)?

"Ba cheart go mbeadh sé ar chumas an scoláire... machnamh a dhéanamh ar a thascanna cruthaitheacha agus iad a bheachtú, bunaithe ar aiseolas fiúntach." (Toradh Foghlama 1.13, lch 18)

Tugtar breac-chuntas sa tsonraíocht LDSA ar conas, de réir mar a phléann siad leis na Tascanna Cruthaitheacha Feidhmeacha (TCFanna), a "*oibreoidh an scoláire go haonarach agus go comhoibríoch agus é ag obair trí gach céim den phróiseas cruthaitheach chun an tasc a chur i gcrích, ag baint úsáid as a phunann mar thaisce smaointe, mar fhoinse ábhar bunaidh agus mar stór chun a chuid foghlama, machnamh, meastóireachtaí agus anailísí a dhoiciméadú.*" (lch 24)

Mar chuid de na Tascanna Cruthaitheacha Feidhmeacha, déanfaidh scoláirí machnamh ar a gcuid oibre agus déanfaidh siad í a bheachtú go rialta, ag obair le scoláirí eile chun na réitigh ar an bhfadhb a iniúchadh agus a aimsiú, ag scrúdú na roghanna agus na bpróiseas atá mar bhonn faoina saothar. Tabharfar deiseanna leanúnacha dóibh le foghlaim uaidh agus chun freagra a thabhairt ar aiseolas óna gcomhscoláirí agus ó mhúinteoirí i dtimpeallacht chomhoibríoch, de réir mar is cuí.

Déanfar taifead ar gach céim de na Tascanna Cruthaitheacha Feidhmeacha, mar a leagtar amach iad sa tsonraíocht chomh maith le hábhair bhunaidh dheartha agus machnaimh a bhaineann leo sa Phunann. Déanfaidh na múinteoirí measúnú agus tabharfaidh siad aiseolas ar na Tascanna Cruthaitheacha Feidhmeacha, an obair phunainne san áireamh, mar chuid den teagasc agus foghlaim leanúnach sa seomra ranga. Ní dhéanfaidh Coimisiún na Scrúduithe Stáit measúnú ar an obair phunainne ná ar Thascanna Cruthaitheacha Feidhmeacha, ach déanfar measúnú ar an bhfoghlaim a baineadh amach, de réir mar is cuí, tríd an gComhpháirt Mheasúnaithe Bhreise (AAC) agus an scrúdú scríofa.

Tacaíonn teimpléid in Aguisín B le scoláirí a bheith rannpháirteach leis na céimeanna éagsúla de na próisis freagartha chruthaitheacha agus chriticiúla, agus tacaíonn teimpléid in Aguisíní C agus D, faoi seach, le machnamh agus leagan spriocanna agus pleanáil

Ábhair na Punainne LDSA

Cén chuma a bheidh ar an bpunann LDSA?

"Oibreoidh an scoláire go haonarach agus go comhoibríoch agus é ag obair trí gach céim den phróiseas cruthaitheach chun an tasc a chur i gcrích, ag baint úsáid as a phunann mar thaisce smaointe, mar fhoinse ábhar bunaidh agus mar stór chun a chuid foghlama, machnamh, meastóireachtaí agus anailísí a dhoiciméadú." (Sonraíocht LDSA, lch 24)

Níl teimpléad ar leith a léiríonn cuma na punainne. Beidh punann gach scoláire uathúil, mar go mbeidh ábhair inti a forbraíodh mar chuid d'aistear foghlama pearsanta an scoláire sin. Mar a leagtar síos sa tsonraíocht, is féidir an phunann a chur in iúl ar bhealaí difriúla; píosaí lámhscríofa; taifeadtaí fuaime/físeáin; íomhánna; sceitsí nó rudaí eile a léiríonn modhanna difriúla nó cnuasaigh modhanna. Cibé bealach a chuirtear in iúl nó a léirítear an phunann, d'fhéadfaí a áireamh inti réimse míreanna lena n-áirítear fianaise ar na céimeanna éagsúla de na próisis freagartha chruthaitheacha agus chriticiúla, amhail, mar shampla:

- **Spriocanna:** taifead ar spriocanna a leagadh síos agus ar réimsí fócais ar leith

- **Smaointe:** Nótaí, sceitsí agus ábhair eile bainteach le coincheapa agus smaointe. D'fhéadfaí go mbeadh tagairtí sna smaointe seo d'ábhar bunaidh, amhail déantáin, feistis, íomhánna agus ceol, chun smaointe agus coincheapa nua a chruthú agus a spreagadh

- **Ábhair réamhléiriúcháin do thascanna cruthaitheacha:** Doiciméid léirithe agus léirithe intinne ag tabhairt breac-chuntais ar choincheap nó smaoineamh cruthaitheach; dréacht-scripteanna; nótaí ó léamh síos tríd na scripte; sceitsí/plean leagan amach na n-earraí ar an stáitse; cláir tobsmaointe/scéalchláir/samhail boscaí; pleananna agus dréachtaí seit; dearaí soilse, feistis agus fuaime; suíomh agus liosta seatanna (scannán); miondealú aisteora/radhairc; prapaí/liostaí troscáin; nótaí ar an gcóiréagrafaíocht; ordbhileoga; scripteanna marcáilte

- **Taifeadtaí –** taifeadadh ar an taibhiú/léiriúchán deiridh do gach Tasc Cruthaitheach Feidhmeach

- **Freagarthaí Cruthaitheacha agus Criticiúla:** Freagraí ar scannáin agus ar thaispeántais amharclannaíochta a chonaic na scoláirí, le taispeántas amharclannaíochta poiblí beo amháin ar a laghad chomh maith le taispeántas pictiúrlainne beo amháin ar a laghad san áireamh. D'fhéadfaífreagra criticiúil agus pearsanta a thabhairt, ag baint úsáid as teanga agus gnásanna a oireann don chineál critice seo agus é scríofa nó i bhfoirm físeáin/fuaime

- **Samplaí d'obair chomhoibríoch:** Míreanna ginte i ngrúpaí, nó trí thionscadail chomhoibríocha agus obair foirne

- **Machnaimh/meastóireachtaí:** D'fhéadfaidís a bheith bainteach leis an méid seo a leanas:
    - Gnéithe d'fhorbairt scileanna taibhithe, léiriúcháin agus teicniúla
    - Tascanna cruthaitheacha, bunaithe ar aiseolas cuiditheach, ag baint úsáid as ábhair réamhléiriúcháin anótáilte chun cinntí a rinneadh a mhíniú agus athbhreithniú a dhéanamh orthu
    - An próiseas cruthaitheach, ina ndéanann scoláirí comparáid idir an méid ar éirigh leo a bhaint amach agus an méid a raibh siad ag súil lena bhaint amach sa chéad léiriú nó léiriú intinne
    - An chaoi ar chabhraigh a rannpháirtíocht i bpróiseas na freagartha criticiúla leis an léamh a bhí acu féin ar shaothair amharclannaíochta agus scannánaíochta ar leith a dhoimhniú agus a fhorbairt
    - Aiseolas ón múinteoir nó ó phiaraí agus freagraí scoláire ar an aiseolas sin.

Leideanna do scoláirí atá ag cur tús leis an bpunann

Seans go mbeadh na ceisteanna seo a leanas úsáideach do scoláirí agus iad tosú ar fhorbairt a bpunann LDSA:

- Céard é cuspóir mo phunainne? Céard iad na buntáistí dom mar scoláire LDSA?
- Céard iad na príomhcheisteanna ar gá breithniú orthu agus mo phunann LDSA á forbairt?
- Cén uair ba cheart dom tús a chur le mo phunann?
- Cén chuma a bheidh ar mo phunann? (cóip chrua fhisiciúil, punann dhigiteach ar líne nó i bhfoirm mheasctha)?
- Cén cineál rudaí a chuirfidh mé i mo phunann?
- Cén chaoi ar féidir a chinntiú go bhfuil mo phunann fiúntach, léirsteanach agus cruthaitheach?
- Cá gcoinneoidh mé mo phunann?
- I dteannta na dtreoirlínte seo, céard iad na tacaíochtaí a theastóidh uaim don phunann?
- Cén chaoi ar féidir leis an múinteoir tacú liom mo phunann a chur i gcrích agus a chur i láthair san fhoirm is fearr a oireann dom?
- Cén chaoi ar féidir liom mo chuid foghlama a chur i bhfeidhm sa Chomhpháirt Mheasúnaithe sa Bhreis (Tionscadal: An Chruthaitheacht i gCleachtas)?

D'fhéadfadh go gcabhródh na leideanna seo le scoláirí punann a chur le chéile ar phróifíl phearsanta í ar a n-aistear foghlama agus a thacaíonn leo a bhfreagraí cruthaitheacha agus criticiúla féin a mheas. Is féidir leo a gcuid foghlama agus a gcuid gnóthachtála a chur i láthair, agus athbhreithniú a dhéanamh ar a gcuid forbartha i gcaitheamh dhá bhliain de staidéar LDSA.

Treoir do Mhúinteoirí

Cén chaoi a dtacaíonn an phunann LDSA le foghlaim agus teagasc?

Seans go mbeadh na leideanna seo a leanas úsáideach do mhúinteoirí LDSA agus iad ag tosú ag cuimhneamh ar an mbealach is fearr le tacú le scoláirí le go mbainfidh siad an tairbhe is mó as a gcuid punann LDSA a fhorbairt:

- Céard iad na príomhcheisteanna ar gá breithniú orthu agus mé ag cabhrú le scoláirí tús a chur lena bpunanna LDSA?
- Céard iad na príomhphointí agus na heispéiris foghlama shuntasacha a d'fhéadfadh a bheith san áireamh sa phunann LDSA?
- I dteannta na cáipéise treoraí seo, céard iad na tacaíochtaí atá de dhíth don phunann?
- Cén chaoi is fearr ar féidir liom foráil a dhéanamh maidir le roghanna pearsanta na scoláirí agus iad ag forbairt a bpunann?
- Cén chaoi ar féidir liom tacú le scoláirí a bpunanna agus a n-ábhar machnaimh a chur i gcrích agus a chur i láthair cibé sa bhealach is fearr a oireann dóibhsean?
- Cén chaoi ar féidir leis an bpunann tacú leis na scoláirí agus iad ag obair ar an gComhpháirt Mheasúnaithe sa Bhreis?

Tá sé i gceist leis na torthaí foghlama, lena n-áirítear iad siúd leagtha amach i Snáithe 3 (Tascanna Cruthaitheacha Feidhmeacha) den tsonraíocht LDSA (lgh 25-27) deiseanna agus coincheapa féideartha éagsúla a chur ar fáil le go mbeadh scoláirí rannpháirteach leis na próisis freagartha chruthaitheacha agus chriticiúla. D'fhéadfadh machnamh ar na coincheapa agus deiseanna sin rannpháirtíocht shaibhir na scoláirí leis an bpunann a spreagadh.

Sa phróiseas forbartha punainne cuirtear deiseanna ar fáil do na scoláirí lena machnamh a dhéanamh ar an gcaoi a gcuireann eispéiris na freagartha cruthaithí agus criticiúla seo acu lena gcuid dul chun cinn agus fáis i gcaitheamh an dá bhliain staidéir.

Tá machnamh lárnach don phunann, a bhaineann le scoláirí ag smaoineamh faoi eispéiris dhifriúla chruthaitheacha agus chriticiúla agus meastóireacht a dhéanamh orthu. Tugann an phunann deis do na scoláirí tionchar na n-eispéireas ar a gcuid foghlama a scrúdú, agus an chaoi a mbeadh tionchar ag na heispéiris sin orthu amach anseo a mheas. Is iomaí samhail mhachnamhach dá bhfuil ar fáil chun tacú le scoláirí dul i mbun rannpháirteachais sa mhachnamh ar bhealach fiúntach (féach Aguisín E).

Agus iad ag déanamh machnaimh ar na próisis freagartha chruthaitheacha agus chriticiúla, d'fhéadfadh scoláirí cuimhneamh ar an méid seo a leanas:

- ***céard*** a d'fhoghlaim siad (eispéireas nó tasc an scoláire)
- ***cén chaoi*** ar fhoghlaim siad (an próiseas)
- ***cén fáth*** a raibh an fhoghlaim suntasach (réasúnaíocht, straitéisí agus inspreagadh)
- ***cá háit*** a bhféadfaí an fhoghlaim a úsáid amach anseo (i réimsí eile den churaclam, nó den saol, mar shampla).

D'fhéadfadh na scoláirí na hábhair mhachnaimh sin a thaifeadadh i ndialann chun bonn eolais a chur faoina bpunann agus cur léi, rud a chuirfidh deiseanna leanúnacha ar fáil dóibh breithniú a dhéanamh ar chúrsaí, foghlaim óna gcuid botún agus tuilleadh machnaimh a dhéanamh.

I d**Tábla 1** leagtar amach roinnt leideanna chun tacú le scoláirí le linn dóibh a machnamh a dhéanamh ar an bpróiseas freagartha cruthaitheach agus criticiúil:

Céard a d'fhoghlaim mé?	Conas a d'fhoghlaim mé?	Cén fáth a bhfuil an fhoghlaim suntasach?	Cá háit a bhféadfaí m'fhoghlaim a úsáid amach anseo?
Ba é an rud ba thábhachtaí a d'fhoghlaim mé…	*Thaitin/Níor thaitin sé liom foghlaim ar an tslí seo mar…*	*Is iad na cúiseanna a bhfuilim ag foghlaim faoi seo…*	*Bheadh an fhoghlaim seo úsáideach i…*
Ba é an chuid ba shuimiúla…	*Is éard a bhí dúshlánach dom…*	*Bhain an fhoghlaim leis an gcás fíorshaoil seo a leanas…*	*I measc na gcásanna fíorshaoil dúshlánacha eile a d'fhéadfaí a bheith ann amach anseo, tá…*
Ceist atá agam ná…	*Is éard a chabhraigh liom freagra a fháil ar an gceist…*	*Is iad na ceisteanna eile atáim a chur anois…*	*Déanfaidh mé iarracht freagraí a fháil ar na ceisteanna sin trí…*
Scil a d'fhorbair mé ná…	*D'fhéadfadh foghlaim ní b'fhearr a bheith déanta agam dá…*	*Bhí an scil seo ag teastáil uaim mar…*	*Beidh an scil sin úsáideadh dom nuair…*

Tábla 1: Leideanna chun tacú le scoláirí le linn dóibh a machnamh a dhéanamh ar an bpróiseas freagartha cruthaitheach agus criticiúil:

Cén chaoi ar féidir leis an bPunann LDSA tacú le forbairt Príomhinniúlachtaí na scoláirí sa seomra ranga?

Bunchloch na hathfhorbartha ar an tSraith Shinsearach is ea an tsraith Príomhinniúlachtaí. Tá na hinniúlachtaí seo mar bhonn na foghlama a leagtar amach ar fud na sonraíochtaí ábhair éagsúla. Dearadh na torthaí foghlama sa tsonraíocht chun tacú le foghlaim agus forbairt na scoláirí i dtaca leis na Príomhinniúlachtaí don tsraith shinsearach.

Áirítear le hinniúlachtaí fíorábhartha deiseanna do scoláirí a bheith cruthaitheach, a bheith ag obair le daoine eile, a bheith rannpháirteach i smaointeoireacht agus réiteach fadhbanna, agus a bhfoghlaim féin a bhainistiú.

Ligeann an phunann LDSA do scoláirí na príomhinniúlachtaí seo a fhorbairt agus a chur in iúl ar bhealach fiúntach. Cuireann sí spás ar fáil do scoláirí spriocanna a leagan agus a leanúint; a n-obair a bhailiú agus a thaispeáint; iarrachtaí comhoibríocha a léiriú; a bhfoghlaim a dhoiciméadú, machnamh a dhéanamh uirthi agus í a mheas.

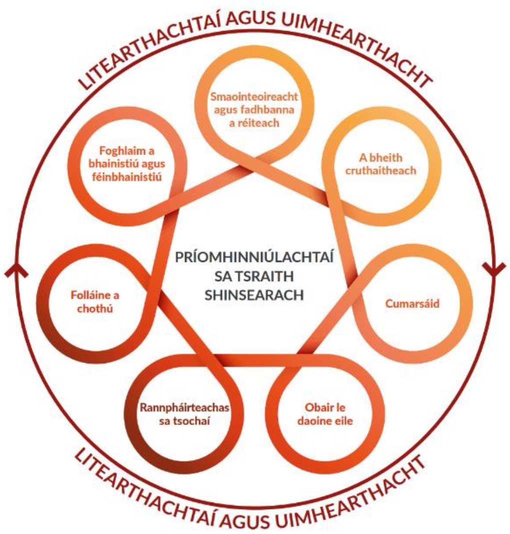

Fíor 3. Príomhinniúlachtaí sa tSraith Shinsearach, a dtacaíonn litearthachtaí agus uimhearthacht leo

Le linn do na scoláirí machnamh a dhéanamh ar eispéireas, féadfaidh sé a bheith ina chuidiú dóibh breithniú a dhéanamh ar cheangal an eispéiris le Príomhinniúlachtaí na sraithe sinsearaí. Seans go mbeadh tacaíocht ag teastáil uathu chun forbairt phearsanta agus fás a shainaithint. In Aguisín E tugtar raon leideanna féideartha le haghaidh shamhail mhachnaimh Rolfe.

Tugtar teimpléad molta don mhachnamh ar eispéiris na scoláirí, mar aon le sampla ina n-úsáidtear roinnt tosaitheoirí abairtí, in Aguisín B chomh maith le samplaí ó phunanna scoláirí. Trí athbhreithniú a dhéanamh ar aiseolas ó chomhscoláirí agus ó mhúinteoirí is féidir le scoláirí réimsí a shainaithint le haghaidh fáis agus forbairt phearsanta. Agus machnamh á dhéanamh ar an bhfás, d'fhéadfadh scoláirí dul chun cinn a rinne siad ar spriocanna áirithe agus réimsí le feabhas a chur orthu a shainaithint. Mar sin féin, is den tábhacht go mbeadh meas ag scoláirí ar a gcuid láidreachtaí féin agus ar an gcaoi ar fhorbair siad na láidreachtaí céanna.

Baineann anailís, féinfhiosrú agus féinmheastóireacht le machnamh criticiúil, agus mar thoradh air sin bíonn tuiscint níos fearr ag scoláirí ar an tionchar a bhíonn ag eispéiris ar leith. Trí bhíthin an phróisis

foghlama sin, d’fhéadfadh sé gur cuireadh dúshlán roimh an gcaoi a smaoiníonn na scoláirí nó gur athraíodh ar bhealach éigin é.

Is den tábhacht go ndíríonn na scoláirí ar eispéiris dhearfacha agus dhiúltacha araon ina gcuid ábhar machnaimh chriticiúil; is amhlaidh a bhaineann foghlaim luachmhar leis an dá thaobh. In Aguisín C tugtar sampla de roinnt leideanna chun tacú le machnaimh chriticiúla ar an gcaoi ar fhoghlaim scoláirí ó na botúin a rinne siad in LDSA.

Leagan Spriocanna agus Pleanáil

Cén chaoi ar féidir le scoláirí tabhairt faoi leagan spriocanna agus pleanáil?

“[Déanfaidh an scoláire] úsáid éifeachtach a bhaint as a bpunann mar uirlis mhachnamhach... a chinntí cruthaitheacha a mhíniú.... agus meastóireacht a dhéanamh ar a shaothar, measúnú a dhéanamh ar cé méad de na haidhmeanna/na spriocanna a leagadh síos ar éirigh leis a bhaint amach agus cúiseanna an toraidh seo a shainaithint.” (Sonraíocht LDSA, lgh 16, 19)

Mar a luadh cheana, d’fhéadfaí an Phunann LDSA a úsáid chun taifead a dhéanamh ar spriocanna.

Ach spriocanna a bhriseadh síos ina gcéimeanna níos lú, cuidítear chun aird na scoláirí a choinneáil, déantar spriocanna inbhainistithe, agus tacaítear le dul chun cinn a athbhreithniú. I measc samplaí de sin tá gnéithe den sprioc a chur in ord tosaíochta, achair ama agus spriocdhátaí a leagan amach, dul chun cinn a rianú, agus gnóthachtálacha beaga a cheiliúradh.

Ba cheart spriocanna a bhriseadh síos ina gcéimeanna beaga inghnóthaithe, agus iad a bheith pearsanta, fiúntach agus ábhartha.

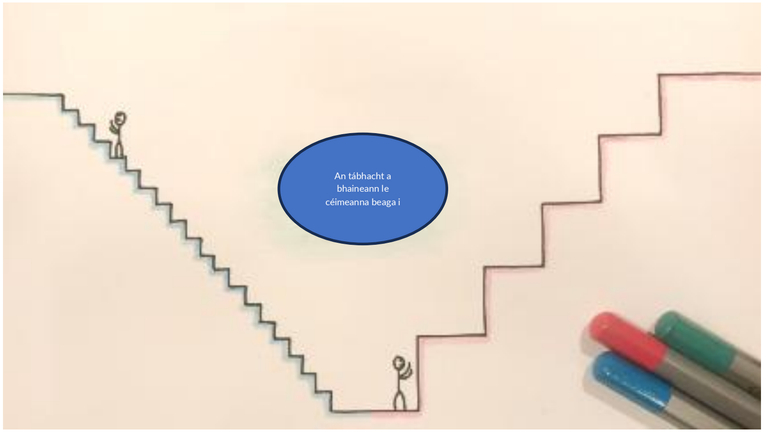

Fíor 4. An tábhacht a bhaineann le céimeanna beaga i leagan spriocanna

Mar chuid de na próisis freagartha chruthaitheacha agus chriticiúla, déanfaidh na scoláirí meastóireacht ar a saothar féin. Áirítear leis an bpróiseas sin:

- cinntí a rinneadh a mhíniú
- plé a dhéanamh leis na scoláirí ar oibrigh siad leo, chun breith a dhéanamh ar baineadh amach an treoir agus coincheap bunaidh
- cáipéisí le nótaí a úsáid (an chéad achoimre agus coincheap; léiriú intinne / ráiteas léirithe, dearaí, sceitsí, liostaí, cláir tobsmaointe) chun cinntí a rinneadh a mhíniú agus a athbhreithniú
- breithniú a dhéanamh ar an tionchar a bhí ag a rannpháirtíocht le saothar cleachtóirí scannáin agus amharclannaíochta eile ar a saothar féin agus conas a rinne sé sin eolas dá saothar féin
- a saothar féin agus saothar daoine eile a mheas
- machnamh a dhéanamh ar an obair dheiridh agus an chaoi a dtagann sí le spriocanna bunaidh.

Chun tacú leis an bpróiseas seo, baineann scoláirí úsáid as a bpunann chun an méid seo a leanas a dhéanamh

- an próiseas cruthaitheach a thaifeadadh (i scríbhinn nó trí thaifeadtaí fuaime/físe, sceitsí, srl)
- comparáid a dhéanamh idir an méid ar éirigh leo a bhaint amach agus an méid a raibh siad ag súil lena bhaint amach sa chéad léiriú nó sa léiriú intinne. *(Sonraíocht LDSA, lch 19)*

Ceisteanna maidir le leagan spriocanna i gcaitheamh an phróisis chruthaithigh

Le linn dóibh na Tascanna Cruthaitheacha Feidhmeacha a dhéanamh/a bheith ag plé le saothar cruthaitheach, is féidir go mbeidh sé áisiúil do scoláirí tagairt a dhéanamh do chúpla ceann de na ceisteanna seo a leanas:

Cumarsáid	Próiseas	Scileanna
Céard atáim/id ag iarraidh a chur in iúl? An scéal nó insint atá ann?	Cén ról atá agam sa saothar seo agus cén ról atá ag an gcomhoibriú?	Cén chaoi a bhfuil mé ag baint úsáid as mo scileanna taibhithe/léiriúcháin/teicniúla, ag foghlaim uathu agus á bhforbairt?
Cén fáth a bhfuil an scéal seo á insint agam/againn agus cén fáth anois?	An bhfuil mé/muid ag déanamh turgnaimh le gnéithe cruthaitheacha agus teicniúla agus má tá, cén chaoi? Céard atá nua nó nuálach faoin saothar seo?	Ar bhain mé/muid úsáid as tuiscint ar theicneolaíochtaí/fhorbairtí teicneolaíochta sa saothar seo, agus má bhain, cén chaoi ar bhain?
Cé hiad an sprioclucht féachana?	Céard atá á foghlaim againn ón obair seo agus cén chaoi a ndéanfaidh mé machnamh air? (trí scríbhinn, físeán, fuaim, íomhánna, sceitsí)?	An bhfuil na scileanna taighde a d'fhoghlaim mé á léiriú agam agus má tá, cén chaoi a bhfuil?
Cén chaoi ar thug mé nó ar ghlac mé le haiseolas cuiditheach ó mo chomhscoláirí/mo mhúinteoir?	Cén chaoi a gcuireann saothar cleachtóirí aitheanta bonn eolais faoin saothar seo? Cé/céard aige a raibh tionchar ar an saothar seo?	Cén chaoi agus cén áit a bhfuil úsáid á baint agus forbairt ag teacht ar mo chuid scileanna réitigh fadhbanna agus smaointeoireachta criticiúla?
Cén tionchar ar mhaith liom go mbeadh ag an saothar seo anois agus amach anseo?	Cén chaoi ar bhain mé/muid úsáid as cleachtais eiticiúla agus fhreagracha sa saothar seo?	Cén chaoi a bhfuil mé/muid ag baint úsáid as scileanna machnaimh agus meastóireachta chun an saothar a bheachtú?

Leideanna samplacha chun tacú le machnamh na scoláirí agus pleanáil spriocanna

Chun machnamh na scoláirí a ghríosú, d'fhéadfaí go n-iarrfaí orthu ceist mhachnamhach a fhreagairt ag deireadh an cheachta trí fhreagra a scríobh ar nóta 'post-it'. Seo samplaí de cheisteanna chun tacú le príomhábhair machnaimh chriticiúil:

Céard iad na dúshláin a bhí romham/romhainn?

Cén fáth a ndearna mé na botúin sin?

Cén chabhair a bhí uaim leis an bhfadhb a réiteach?

Céard a d'fhoghlaim mé ó na botúin a rinne mé?

Cén chaoi a láimhseálfaidh mé botúin a dhéanfaidh mé amach anseo?

Cérbh iad na scileanna nó na láidreachtaí a chuir mé i bhfeidhm le go n-éireodh liom?

Céard a chuir leis an rath a bhí orm?

Cén chaoi ar mhothaigh mé nuair a d'éirigh liom?

Cá háit a ndearna mé an fhoghlaim ab fhearr de mo chuid?

Cén chaoi ar féidir liom forbairt a dhéanamh ar an rath sin?

Ar athraigh mé rud ar bith faoin gcaoi a mbím ag foghlaim, an chaoi a ndéanaim rudaí agus an chaoi a n-idirghníomhaím le daoine eile?

Aguisín A –Saothair na gCleachtóir

Is feidir míreanna ar nós dréachtaí, nótaí, sceitsí, an tairbhiú/léiriú deiridh agus machnamh lena mbaineann a stóráil sa phunann chomh maith le hábhair réamhléiriúcháin

Tá raon leathan de mhíreanna punann (téacsanna scríofa, ábhair chlosamhairc, taifid foghlama, machnaimh agus spriocanna) thíos.

Is féidir obair/ shaothar na gcleachtóirí aitheanta a fheiceáil anseo. Caithfidh cuntas múinteora a bheith agat chun an obair seo a fheiceáil. Is féidir leat cuntas a claraigh anseo ag úsáid do uimhir chlárúcháin ón gComhairle Mhúinteoireachta.

Saothair 1 –Dearadh Prop - Carr ó Grease

Grianghraif thíos ón gcéim forbartha roimh tháirgeadh den phróiseas cruthaitheach
Éist le machnamh fuaime na mac léinn.

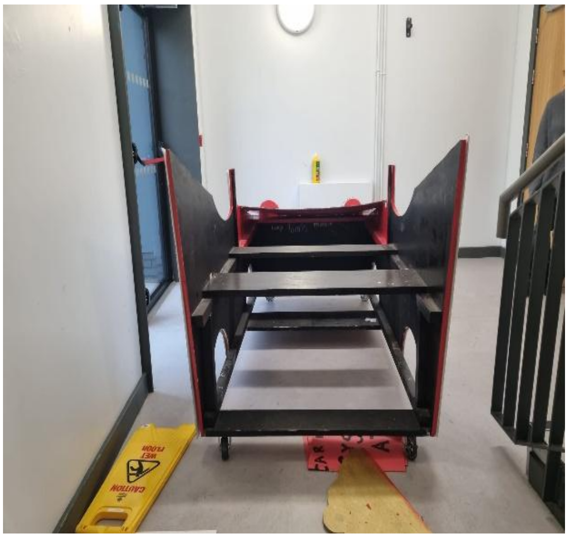

Saothair 2 –Gearrscannáin (Echoes of Silence)
Acmhainní réamh-tháirgthe éagsúla ó chéim forbartha an phróisis cruthaitheach.
Féach an gearrscannáin agus éist le machnamh fuaime na mac léinn.

Smaointe tosaigh

initial ideas - No camera movement.
Show contrast of inside the schools (white greys)
to the outsides (greens, brown, blue)
2 people who we know nothing about end up meeting
Leave the plot to be down to the person watching
to have to think, allowing imagination.
make as flowy as possible.

Bridge

use hat to hide hair, untie hair, change jumper to show character 2.

Shots of feet and legs reflect barbie movie

music, from Gladiator, for gradual build up until they meet.

Scéalchláir – Echoes of Silence

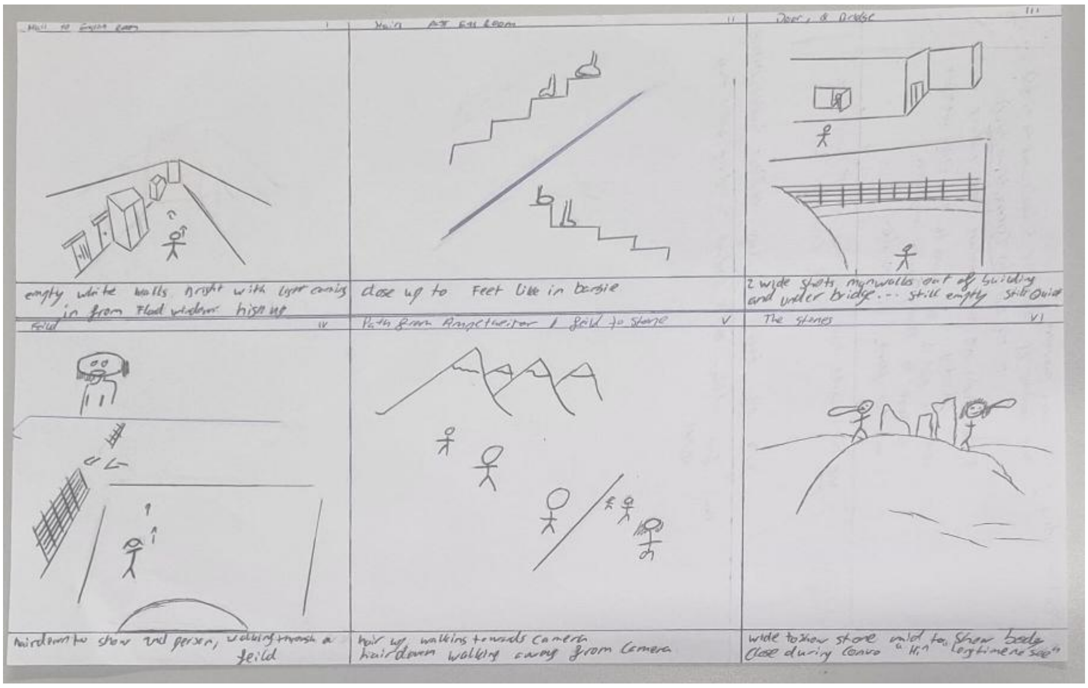

Liosta Seatanna – Echoes of Silence

Shot Number	Shot type and reason for choice	Movement	Location	Description
I	wideshot - lets us see the 2 walls Loombing over the chericter as he slowly moves away	steady and pourposfull.	School hall-way outside from English Room	charicter slowly moves away from camera, walks down a long corridor Light shining through window High above
II	close up of shoes walking down the stairs, - mimics multiple scenes in The Barbie movie.	Right to left, left to Right	Stairwell Past the English Room	we can see the charicters shoes as they walk down the 2 tiered Stairs
III	mid → wide shot mid - to show charicter leaving the building wideshot - shows charicter walking under Bridge	Steady and pourpusfull	Between side Door and Pitch Bridge.	cleanly transition Between scenes, showing charicter moving down Stairs, out the Door then under Bridge.
IV	mid shot - Lets us see character moving Hip level shot - to show walking speed face close up	searching, almost urgent but not running	the schools pitch	Character 2 walks down pitch, then cuts to the charicter looking around
V	series of long shots to show off the land and show movment	walk → run	School Pitch gravel Path	the 2 charicters Run towords the same location Character 1 runs on gravel, you can hear the crunch.
VI	mid Hip to Head Shot Shows Character 1 speak Low to High angle Shot Shows Character 2 speak	Stationary	Bunch of Rocks in the School	the 2 Characters finely meet maby they where freinds, maby not.

Saothair 3 – Saothar Amharclainne – Behind the Gates
Acmhainní réamh-táirgthe éagsúla ó chéim forbartha an phróisis cruthaitheach
Féach an gearrscannáin

Smaointe tosaigh – Behind the Gates

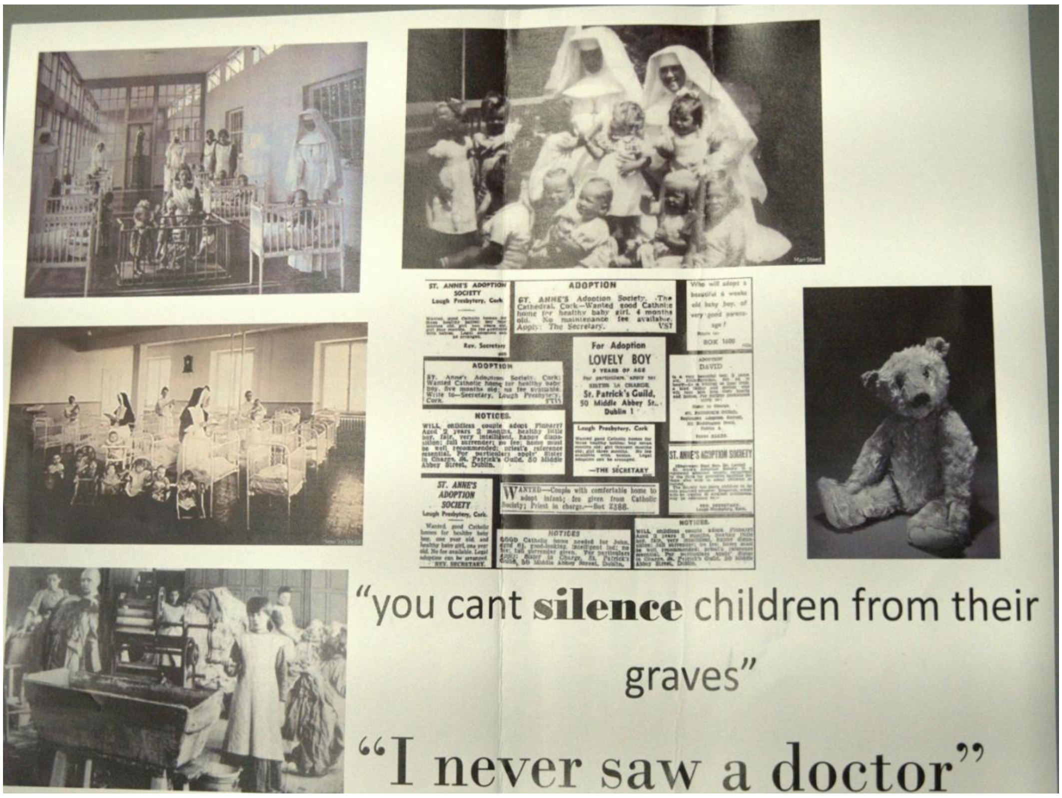

Machnamh carachtair – Behind The Gates

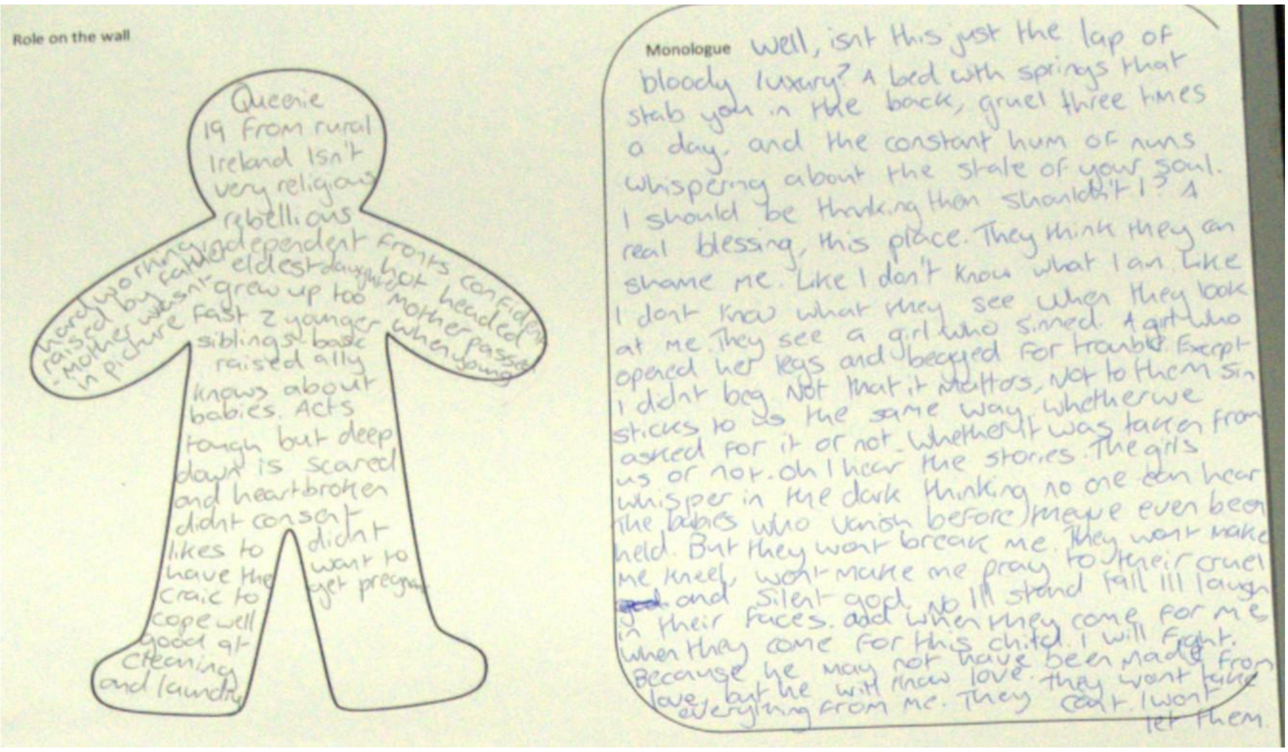

Struchtúrú oibre – Behind the Gates

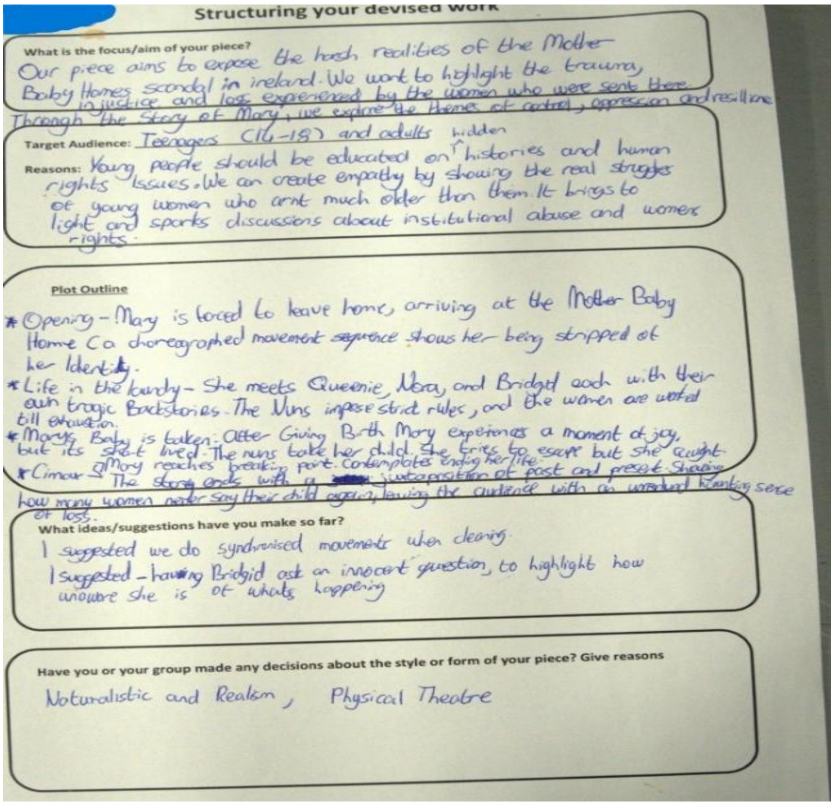

Structuring your devised work

What is the focus/aim of your piece?
Our piece aims to expose the harsh realities of the Mother Baby Homes scandal in ireland. We want to highlight the trauma, injustice and loss experienced by the women who were sent there. Through the Story of Mary, we explore the themes of control, oppression and resillience

Target Audience: Teenagers (16-18) and adults

Reasons: Young people should be educated on hidden histories and human rights issues. We can create empathy by showing the real struggles of young women who arnt much older than them. It brings to light and sparks discussions about institutional abuse and womens rights.

Plot Outline

* Opening - Mary is forced to leave home, arriving at the Mother Baby Home (a choreographed movement sequence shows her being stripped of her Identity.
* Life in the laundry - She meets Queenie, Nora, and Bridgid each with their own tragic Backstories. The Nuns impose strict rules, and the women are worked till exhaustion.
* Marys Baby is taken: After Giving Birth Mary experiences a moment of joy, but its short lived. The nuns take her child. She tries to escape but she caught
* Climax - Mary reaches breaking point. Contemplates ending her life.
* The story ends with a juxtaposition of past and present. Showing how many women never saw their child again, leaving the audience with an unresolved haunting sense of loss.

What ideas/suggestions have you make so far?
I suggested we do syndronised movements when cleaning.
I suggested - having Bridgid ask an innocent question, to highlight how unaware she is of whats happening

Have you or your group made any decisions about the style or form of your piece? Give reasons
Naturalistic and Realism, Physical Theatre

Machnamh– Behind the Gates

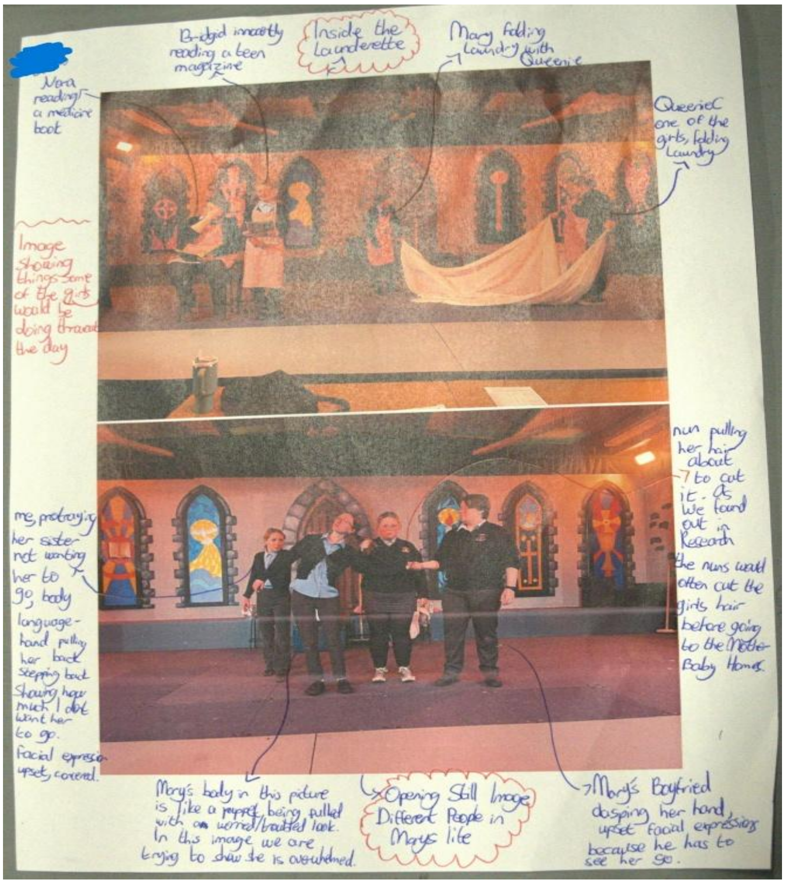

Hot seating helped me realise that Brigid isn't "ditsy" - she's been sheltered her whole life and genuinely doesn't understand what's happening. When I was questioned as Bridgid, I found myself giggling nervously or shrugging, because She was never taught about pregnancy or babies - she just ended up here and doesn't completely understand why. She believes what the nuns tell her because she's never had anyone else to trust. She thinks if shes good and obedient, she'll get to go home but she doesn't realise that might never happen.

The Role on the Wall really helped my understanding of the character. On the outside, Bridgid is seen as clueless. She is desperate for someone to explain things to her. I realised that her ignorance isn't funny - It's actually upsetting. She doesn't even know what's been taken from her, because no one ever told her what motherhood really meant.

Stanislavski wanted us to find the truth in every character. For Bridgid, that means understanding that her 'ditsiness' isn't stupidity - it's innocence thats about to be shattered.

Hot Seating has helped me to know where to go next. I have learned I need to show more layers to Bridgid - she isn't just comic relief. I want to add a moment where she ask an innocent question that makes the others go Silent, like: "But when do we get to see

Saothair 4 – Gearrscannáin (Moojoo)

Acmhainní réamh-tháirgthe éagsúla ó chéim forbartha an phróisis cruthaitheach.

Féach an gearrscannáin

Smaointe tosaigh - Moojoo

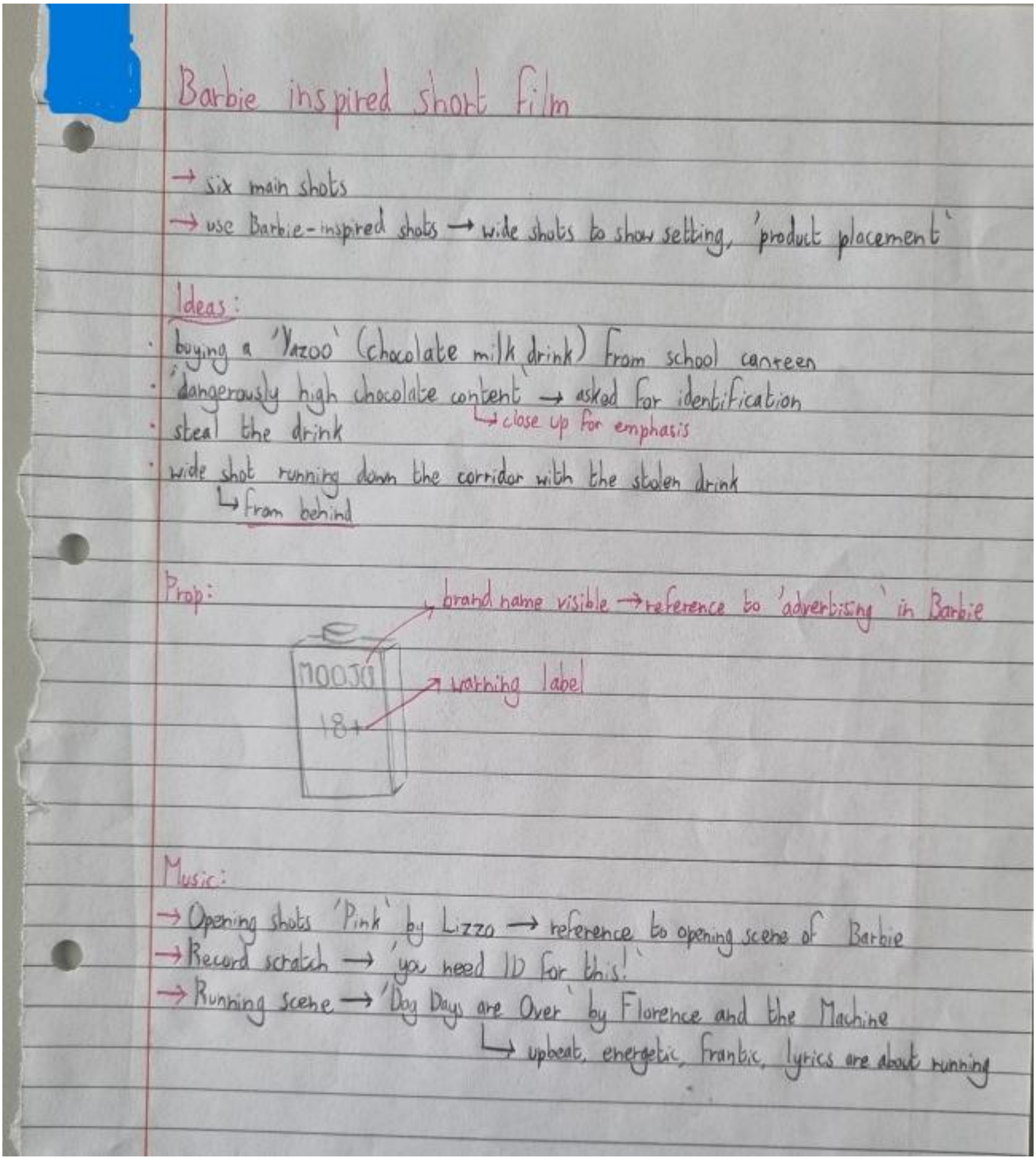

Carachtar - Moojoo

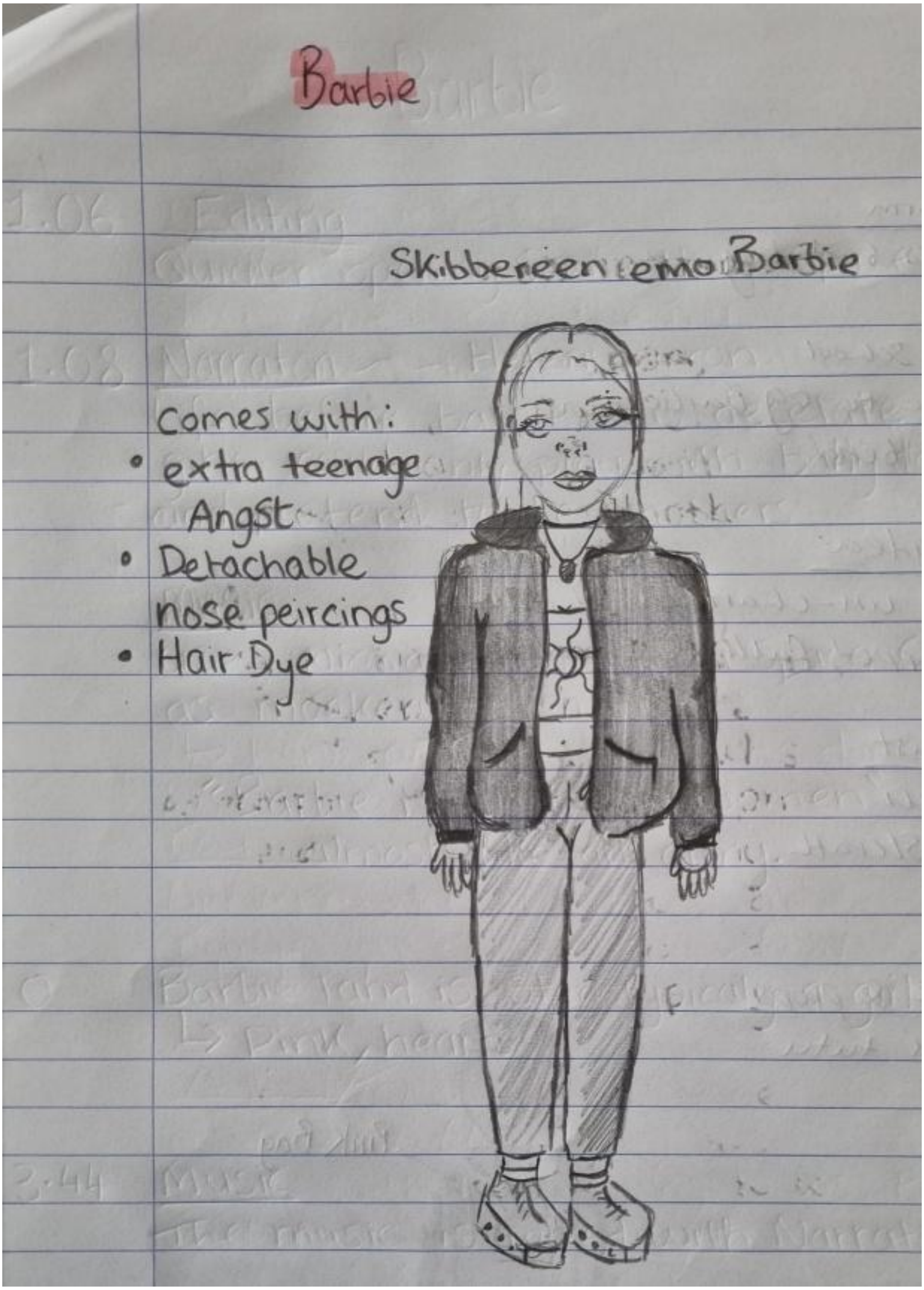

Scéalchláir Dreacht 1 - Moojoo

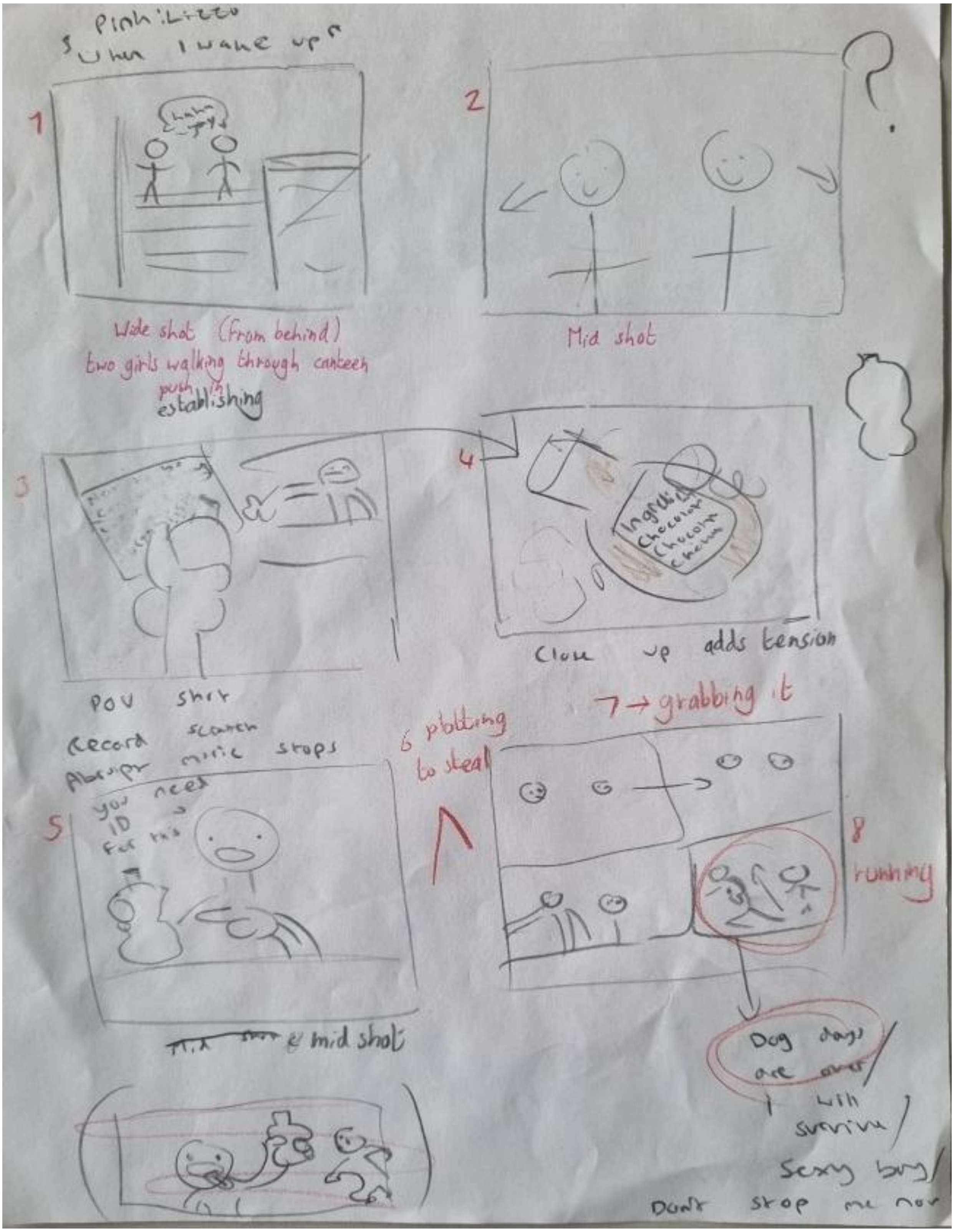

Scéalchláir Dreacht 2 - Moohoo

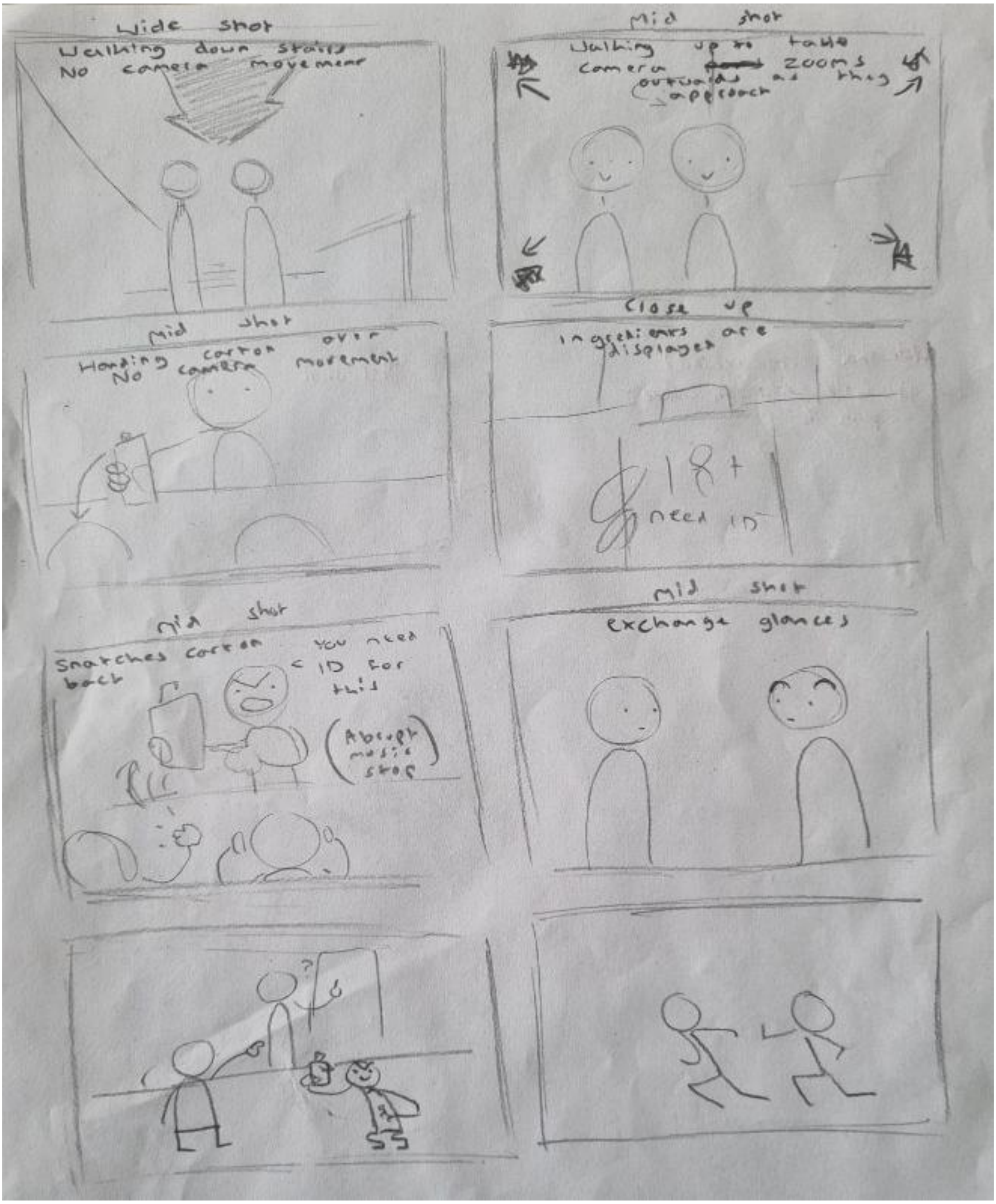

Saothair 5 – Gearrscannáin (Barbie Uncharmed)
Acmhainní réamh-tháirgthe éagsúla ó chéim forbartha an phróisis cruthaitheach.
Féach an gearrscannáin

Smaointe tosaigh – Barbie Uncharmed

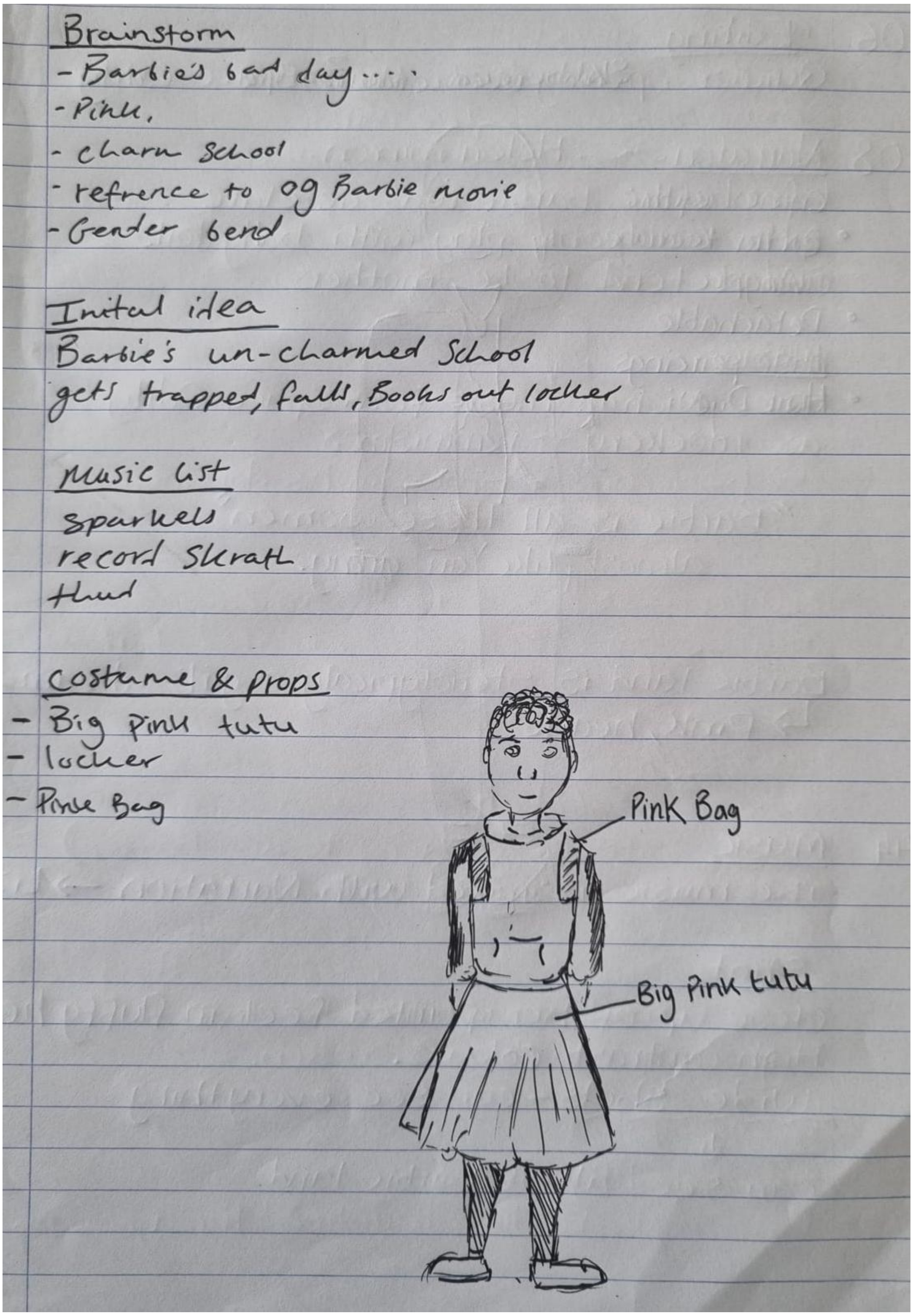

Liosta Propaí – Barbie Uncharmed

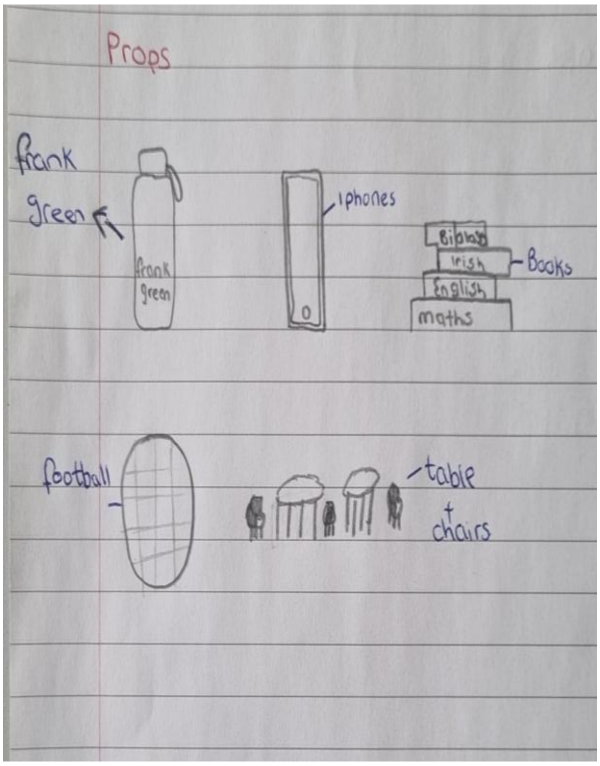

Liosta Seatanna – Barbie Uncharmed

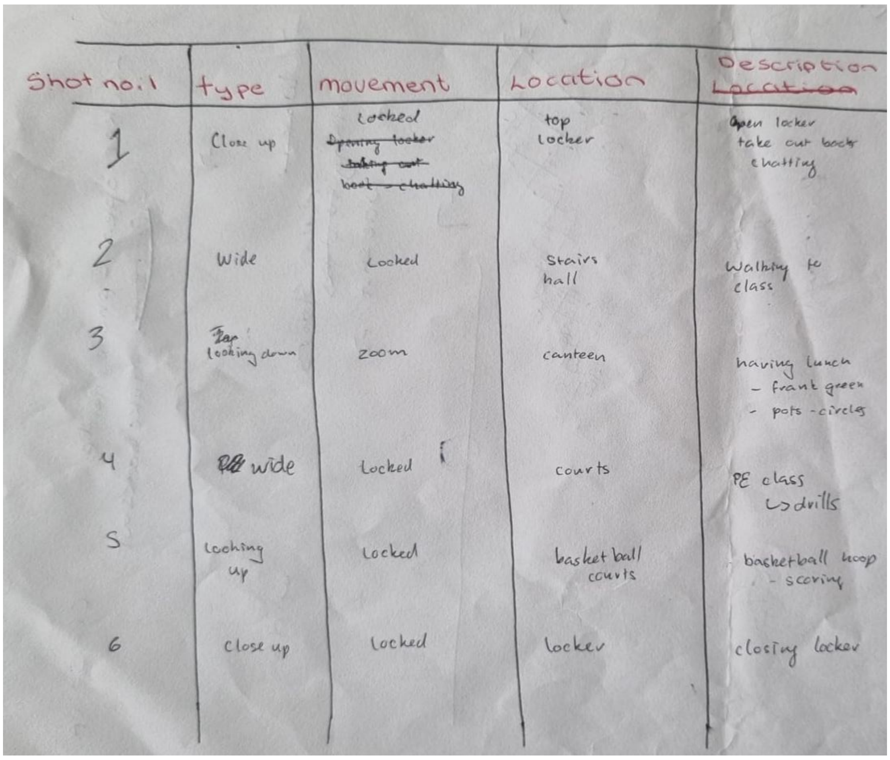

Shot no.	type	movement	Location	Description ~~Location~~
1	Close up	Locked ~~Opening locker taking out book - chatting~~	top locker	Open locker take out book chatting
2	Wide	Locked	Stairs hall	Walking to class
3	~~[illegible]~~ looking down	zoom	canteen	having lunch - frank green - pots - circles
4	~~[illegible]~~ wide	Locked	courts	PE class ↳ drills
5	looking up	Locked	basket ball courts	basketball hoop - scoring
6	Close up	Locked	locker	closing locker

Aguisín B: Teimpléid chun tacú le forbairt na punainne

"Oibreoidh an scoláire go haonarach agus go comhoibríoch agus é ag obair trí gach céim den phróiseas cruthaitheach chun an tasc a chur i gcrích, ag baint úsáid as a phunann mar thaisce smaointe, mar fhoinse ábhar bunaidh agus mar stór chun a chuid foghlama, machnamh, meastóireachtaí agus anailísí a dhoiciméadú." (lch 24)

Seo a leanas sraith teimpléad chun tacú le saothar phunann an scoláire. Cuirtear ar fáil iad mar threoir amháin agus is féidir le múinteoirí agus scoláirí úsáid a bhaint astu mar is toil leo, nó a gcinn féin a chruthú.

Ar mhaithe le soiléireacht agus ailíniú leis an tsonraíocht, ceapadh na teimpléid ag baint leas as céimeanna éagsúla de na próisis freagartha chruthaitheacha agus chriticiúla.

Bunchlocha an Taibhithe agus an Léirithe:
Róil agus freagrachtaí

Ar scála 1-10, tabhair scór duit féin le haghaidh do thaithí agus do spéise sna róil agus freagrachtaí a leanas (is é 1 an scór is ísle agus 10 an scór is airde)

Ról agus freagrachtaí sa scannánaíocht agus san amharclannaíocht	**Mo leibhéal taithí sa réimse seo (1-10)**	**An leibhéal spéise atá agam níos mó a fhoghlaim faoi seo (1-10)**
Scríobh / Ceapadh / Cóiriú		
Stiúrthóir		
Taibheoir / Aisteoir		
Dearthóir (seit, feisteas, fuaim, soilsiú)		
Teicniúil (eagarthóireacht, ceamara, fuaim, soilsiú)		
Eile:		

Dhá réimse ar mhaith liom díriú orthu le linn an téarma amach romhainn:

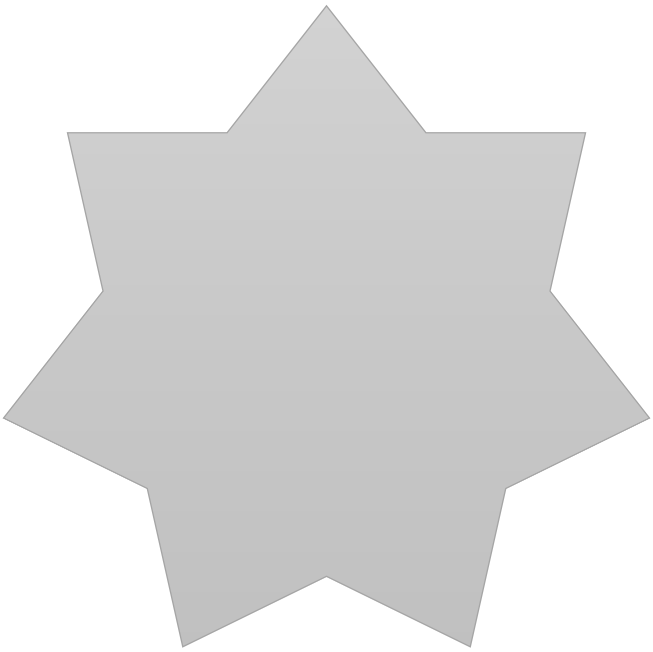

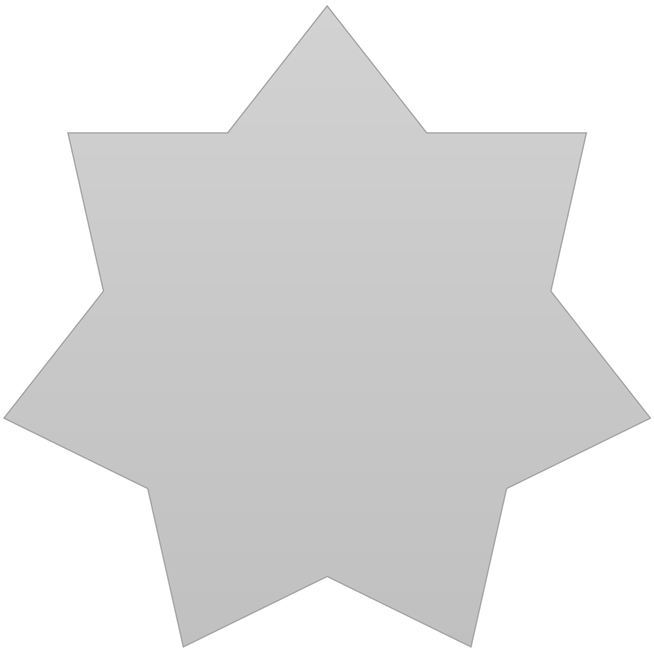

Bunchlocha an Taibhithe agus an Léirithe: Comhoibriú agus Róil

Teideal an Tionscadail

Ball den Ghrúpa	Ról / Freagrachtaí

Cur síos mionsonraithe ar mo ról / mo fhreagrachtaí:

Dhá chinneadh thábhachtacha a d'aontaíomar:

Bunchlocha an Taibhithe agus an Léirithe:
Comhoibriú agus obair le scoláirí eile

Ráiteas	**Fíor**	**Bréagach**
Bíonn sé éasca dom bheith ag obair le daoine eile		
Má easaontaím le dearcadh duine eile, is féidir liom é sin a rá leo gan iad a mhaslú		
Má tá duine éigin ag caint, ligim dóibh críochnú sula dtosóidh mise ag caint		
Tuigim a bhfuil i gceist le héisteacht ghníomhach		
Má tá duine éigin ag iarraidh ról a ghlacadh a thaitníonn liomsa, tá mé sásta ligean dóibh é a dhéanamh uaireanta		
Tá mé go maith ag cloí le teorainneacha pearsanta		
Is féidir liom an fód a sheasamh ar mo shon féin nuair a shílim go bhfuil sé tábhachtach		
Tá mé go maith ag obair le daoine nach bhfuil aithne agam orthu		
Téann daoine eile i bhfeidhm orm go héasca		
Déanaim plean go hiondúil agus cloím leis		
Is minic a bhím ag déanamh rudaí ag an nóiméad deiridh		
Tá mé go maith ag baint triail as rudaí nua agus ag briseadh amach as "limistéar mo chompoird"		
Tá mé compordach ag iarraidh cúnamh ar an múinteoir nó ar scoláirí eile nuair nach bhfuil a fhios agam a bhfuil le déanamh		

Smaointe faoina bhfuil mé ag iarraidh obair air chun mo chuid oibre grúpa/scileanna comhoibrithe a fheabhsú

Bunchlocha an Taibhithe agus an Léirithe: Spriocanna agus Amlínte

Ainm an Léirithe:

Dáta an Léirithe:

Cliar / Criú:

Ba iad seo ár spriocanna agus ár n-amlínte (ceangail cóip den sceideal leis más féidir)

Bunchlocha an Taibhithe agus an Léirithe: Mo Scileanna Deartha a Fhorbairt

	Dearadh an tseit	Dearadh an fheistis	Dearadh an tsoilsithe	Dearadh na fuaime
3 rud thábhachtacha ar fhoghlaim mé fúthu…				
2 ghné ar mhaith liom tuilleadh taighde a dhéanamh orthu…				
1 ghné a n-iarrfaidh mé cúnamh ina leith…				

Bunchlocha an Taibhithe agus an Léirithe: Mo Scileanna Teicniúla a Fhorbairt

	Ceamaraí a Úsáid	Eagarthóireacht	Trealamh fuaime a úsáid	Trealamh soilsithe a úsáid
3 rud thábhachtacha faoi…				
2 ghné a mbíonn cúnamh ag teastáil uaim ina leith nuair a…				
1 ghné shábháilteachta amháin a gcaithfear cuimhneamh air nuair a…				

Bunchlocha an Taibhithe agus an Léirithe:
Scileanna Taibhithe a Fhorbairt

Rátáil do scileanna taibhithe ag tús agus ag deireadh saothair chruthaithigh. Cuir aiseolas ó dhaoine eile (scoláirí/múinteoir) a d'úsáid tú chun do scileanna taibhithe a fheabhsú san áireamh.

Scil Taibhithe	**Rátáil (1-10) ag tús na foghlama agus trácht** **Dáta: ___________**	**Rátáil bunaithe ar aiseolas ó dhaoine eile** **Dáta: _________**
Tobsmaointeoireacht	Rátáil: Trácht:	Rátáil: Trácht:
Feasacht spásúil	Rátáil: Trácht:	Rátáil: Trácht:
Gothaí	Rátáil: Trácht:	Rátáil: Trácht:
Obair ghutha agus téamh suas fisiciúil	Rátáil: Trácht:	Rátáil: Trácht:
Luas agus an rithim	Rátáil: Trácht:	Rátáil: Trácht:
Eile	Rátáil: Trácht:	

Bunchlocha an Taibhithe agus an Léirithe:
Forbairt Scileanna Teicniúla

Rátáil do scileanna teicniúla ag tús agus ag deireadh saothair chruthaithigh. Cuir aiseolas ó dhaoine eile (scoláirí/múinteoir) a d'úsáid tú chun do scileanna teicniúla a fheabhsú san áireamh.

Scil Theicniúla	**Rátáil (1-10) ag tús na foghlama agus trácht** **Dáta: _________________**	**Rátáil bunaithe ar aiseolas ó dhaoine eile** **Dáta: _________________**
Gné theicniúil	**Soilsiú Fuaim Ceamara Eagarthóireacht Gné eile _______________________**	
An trealamh ábhartha a úsáid	Rátáil: Trácht:	Rátáil: Trácht:
An dearadh ábhartha a chun chun feidhme (m.sh. fuaim/soilsiú)	Rátáil: Trácht:	Rátáil: Trácht:
Athruithe a dhéanamh	Rátáil: Trácht:	Rátáil: Trácht:
Obair le daoine eile (stiúrthóir, dearthóir, taibheoirí, srl.)	Rátáil: Trácht:	Rátáil: Trácht:
Eile	Rátáil: Trácht:	

Samhlú agus ag Coincheapú: Pleanáil

Foinsí spreagtha (cleachtóirí, drámaí/scannáin ar leith nó seánra, ré, stíl, foirm amharclannaíochta ar bhain mé sult astu)

Gnéithe den obair ar mhaith liom triail a bhaint astu

Doiciméad Léirithe / Léiriú Intinne

Ceangail grianghraif/scripteanna/íomhánna/sceitsí

Samhlú agus ag Coincheapú: Pleanáil

Cóipeáil an scáth báistí thíos isteach i do phunann agus bain úsáid as chun do chuid smaointe a thaifeadadh agus tú ag pleanáil

- **Croísmaoineamh nó coincheap drámaíochta:** scríobh isteach i gcos an scátha báistí é)
- **Pointí tagartha m.sh. obair cleachtóirí aitheanta:** scríobh iad seo ar bharr an scátha báistí
- **Ábhar bunaidh eile m.sh. déantúsáin, feisteas, íomhánna agus ceol:** scríobh iad seo isteach sna braoiníní

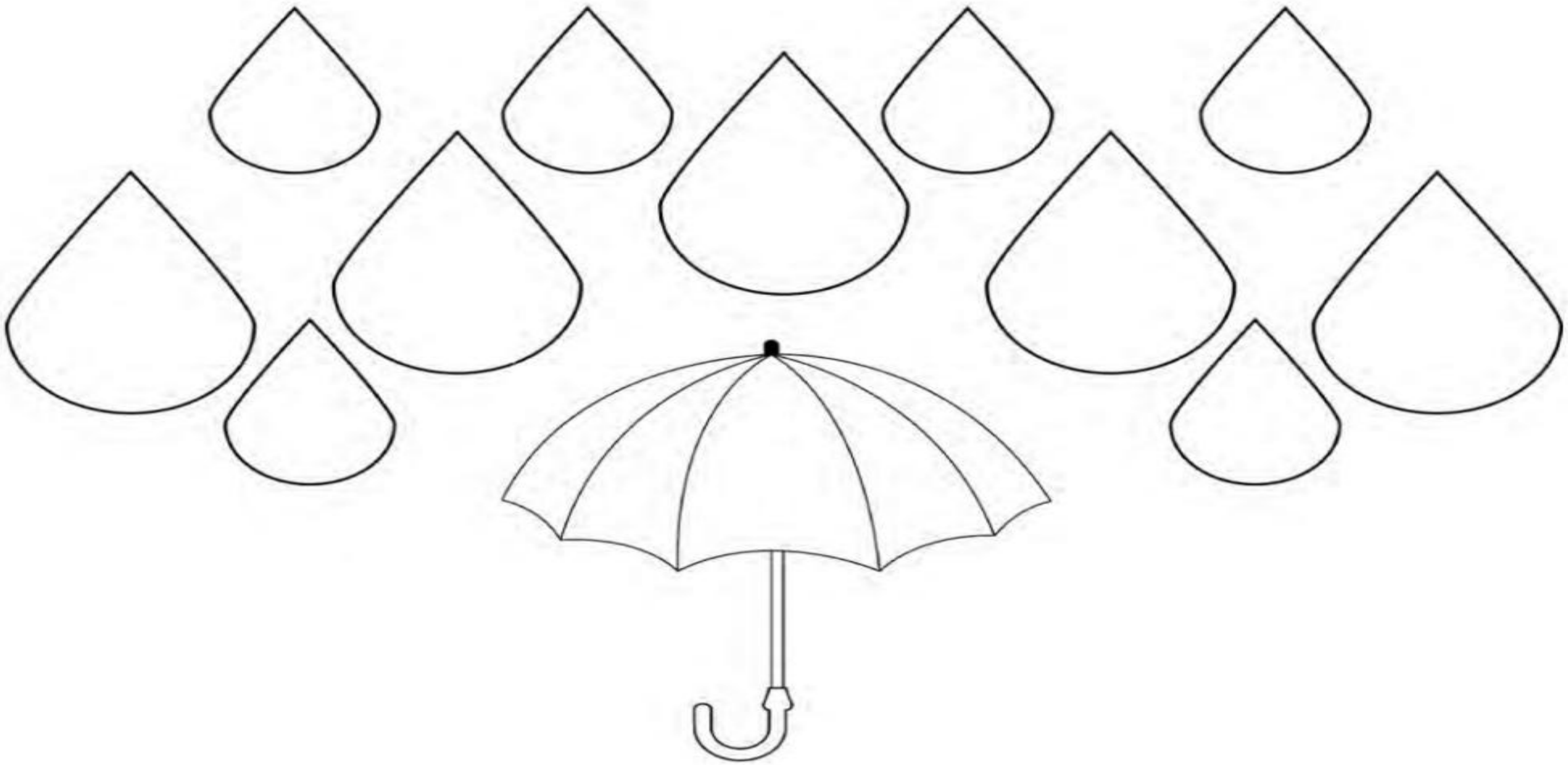

Samhlú agus ag Coincheapú: Tionchair Chruthaitheacha

Bain úsáid as an teimpléad thíos nó déan ceann de do chuid féin le nótaí Post-it nó cártaí (Ceangail íomhá, nótaí, seat scáileáin den obair seo srl. chun tacú leis seo)

An rud is mó a thaitníonn liom faoin obair seo

Rud ar mhaith liom triail a bhaint as/a athrú

Cleachtóir/Saothar a rachaidh i bhfeidhm ar an saothar seo agus cén fáth:

Foirm / Stíl / Ré / Seánra

Ceist atá agam faoin saothar seo

Ábhar ar gá dom taighde a dhéanamh air

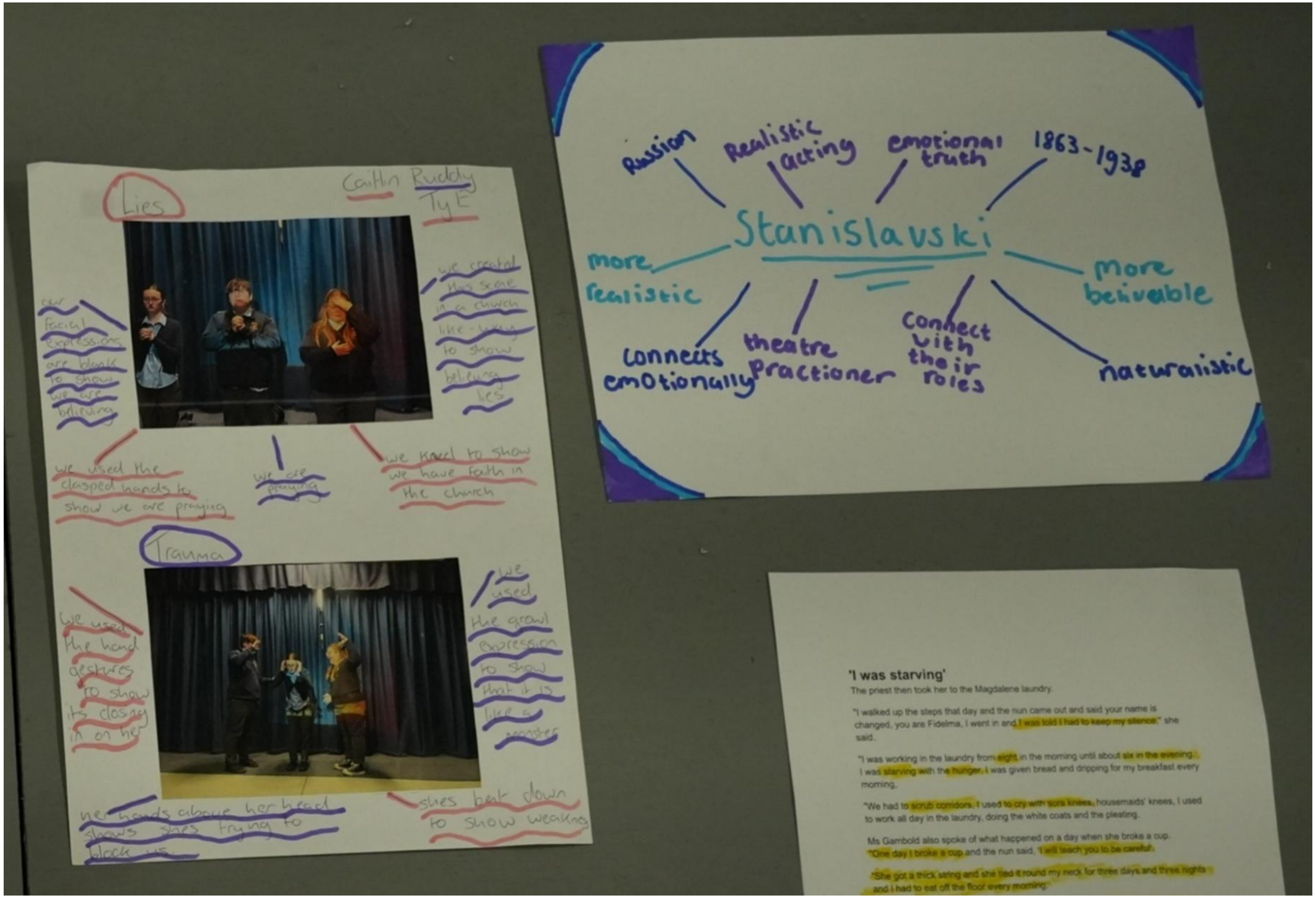

Obair an Scoláire ar Thionchair Chruthaitheacha

Samhlú agus ag Coincheapú: Rianaire an Phróisis Chruthaithigh

Bain úsáid as an dréimire taca seo thíos chun do phróiseas cruthaitheach a rianú. D'fhéadfá nótaí a bhreacadh síos faoin méid a leanas

- An obair a rinne mé inniu
- Dul chun cinn a rinneadh
- Ceisteanna
- Cinntí a rinneadh
- Dúshláin & Réitigh

Ceangail aon cháipéisí ábhartha – nótaí, liostaí, líníochtaí, stadáin

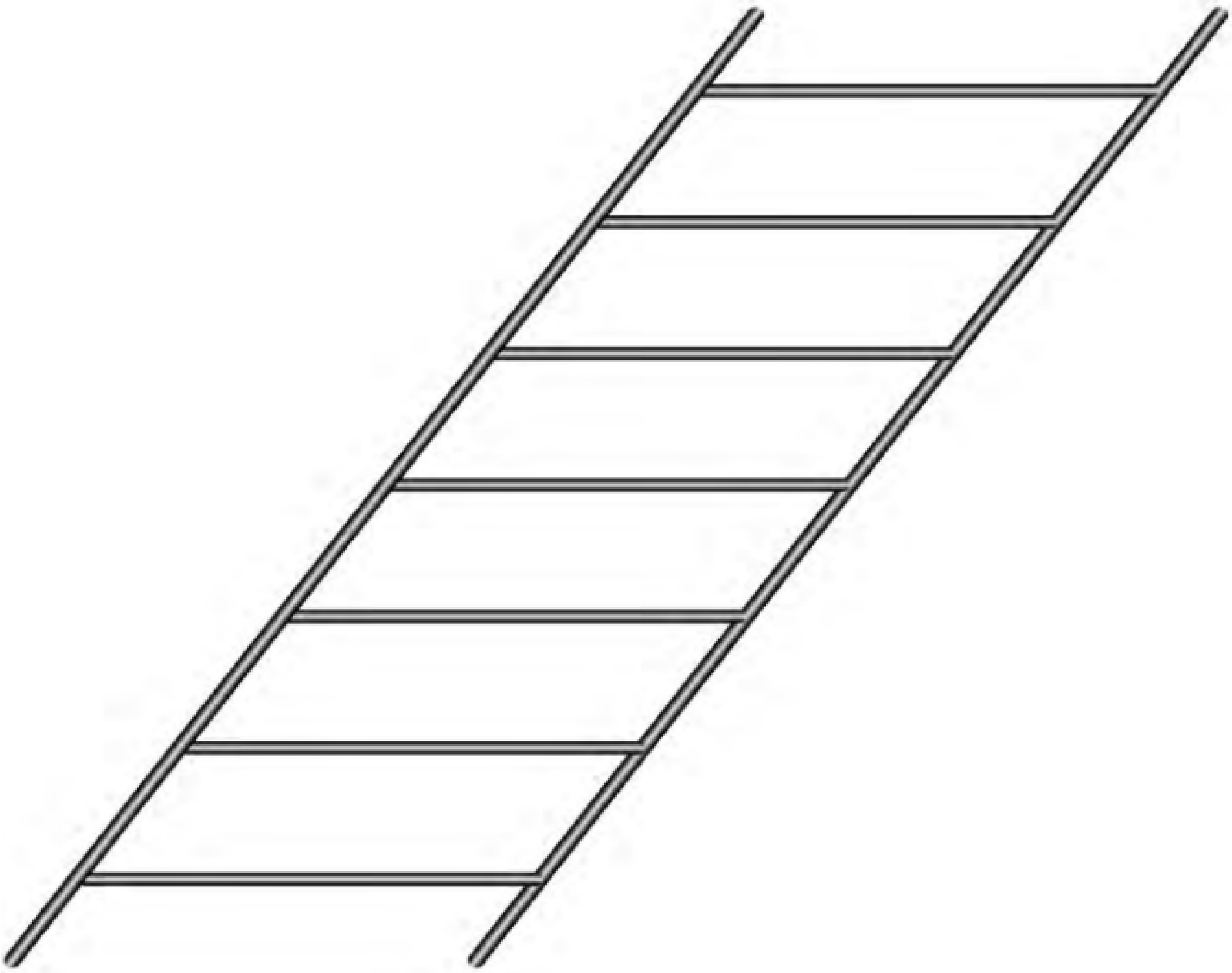

Samhlú agus ag Coincheapú:
Bileog Phleanála – Struchtúr a chur ar d'obair bheartaithe Lch 1

Aidhm / Fócas an tsaothair

Breac-chuntas ar an bPlota

Céard iad na smaointe/moltaí atá déanta agat go dtí seo?

An bhfuil aon chinntí déanta agatsa nó ag do ghrúpa faoi stíl/fhoirm do shaothair? Tabhair cúiseanna

Forbairt: Carachtair a Chruthú agus a Fhorbairt

Déan do charactar a fhorbairt leis an léaráid thíos. Is féidir gnéithe díobh a bhreacadh síos amhail a saintréithe, a n-inspreagadh, a mianta/riachtanais, chomh maith le tréithe fisiciúla amhail méid, cruth, saintréithe ar leith, conas a ghluaiseann siad agus a n-urlabhra, a gcuid éadaí, srl.

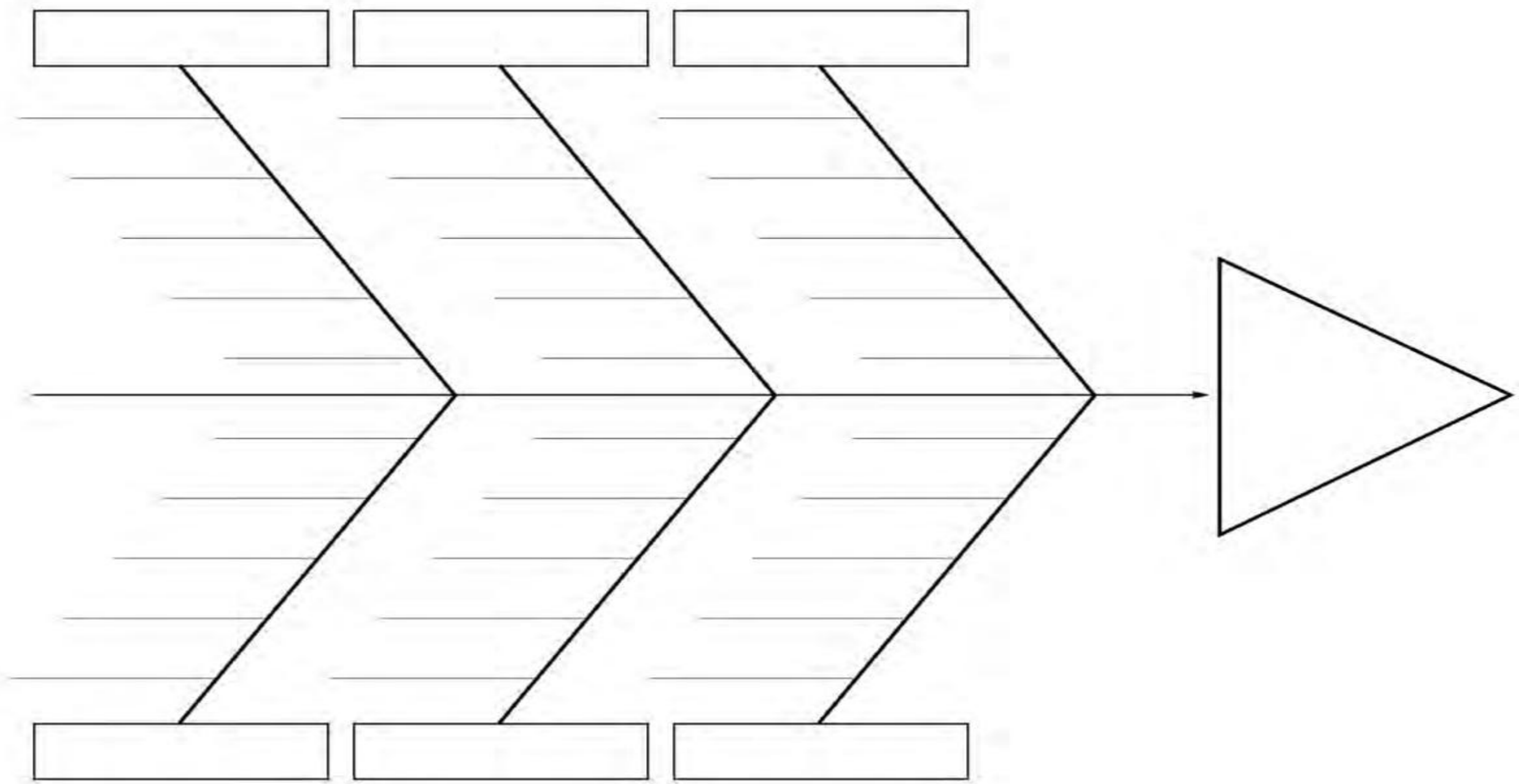

Forbairt: Bileog Phleanála – Roghanna Dearaidh

Tabhair breac-chuntas ar na roghanna a rinneadh i dtaca leis an seit, soilsiú, fuaim, feisteas, srl. trí úsáid a bhaint as an léaráid thíos. Is féidir é seo a úsáid chun comhoibriú le grúpa comhscoláirí mar ghníomhaíocht mata boird ina n-oibríonn gach duine ar chúinne amháin.

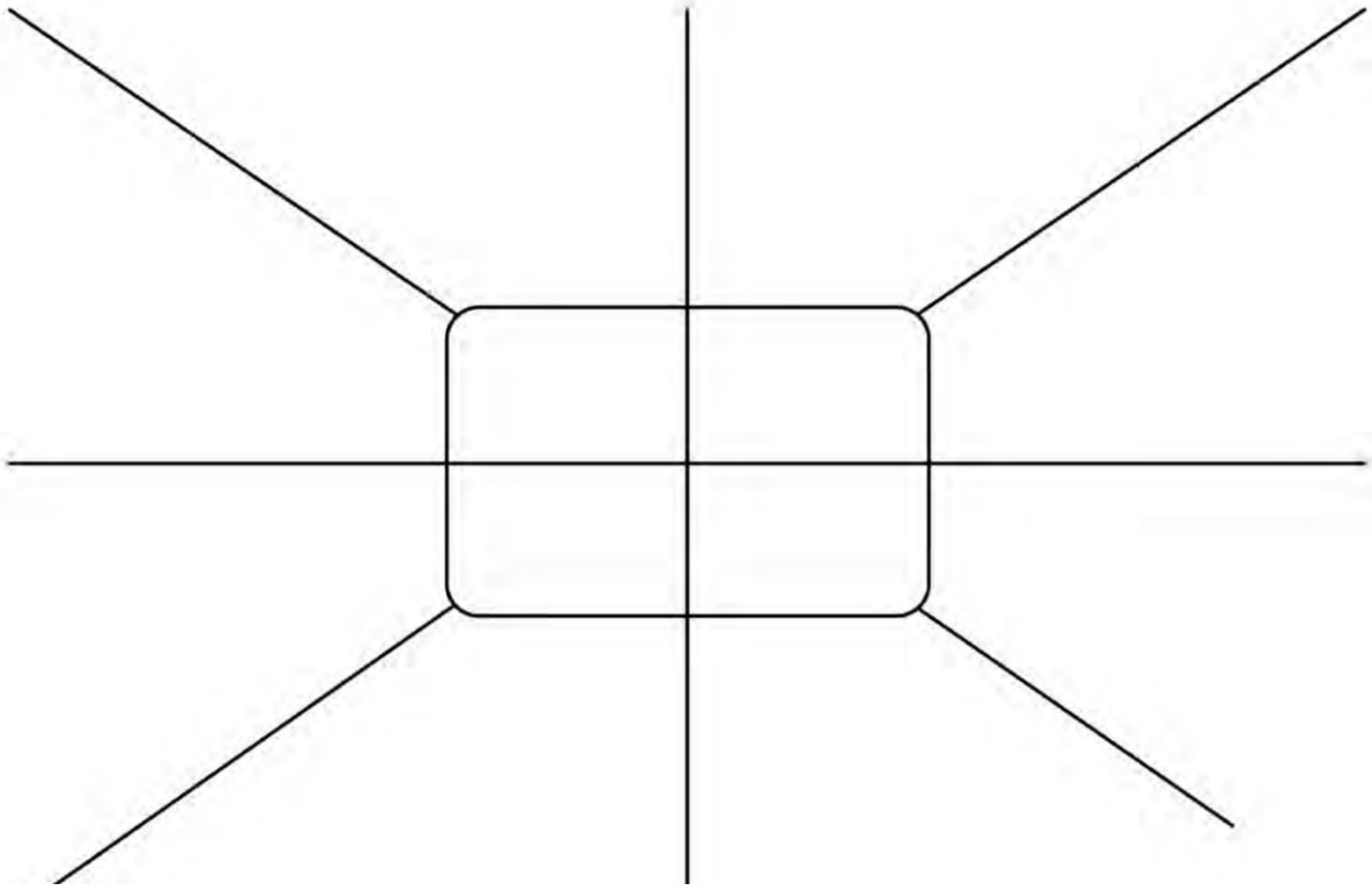

Forbairt: Mo shaothar a phleanáil

Teideal an tSaothair: ____

Foirm / Stíl / Seánra / Ré a roghnaíodh agus an chúis/na cúiseanna leis sin	Topaicí a phléifidh mé san saothar seo
Acmhainní / Scileanna riachtanacha	**Cleachtóirí sa scannánaíocht/amharclannaíocht a mbeidh tionchar acu ar mo chuid oibre agus an chúis leis sin**
Príomhghnéithe, teicnící agus gnásanna na gcleachtóirí seo a chuirfidh bonn eolais faoin obair seo agus an chúis leis sin	**Gnéithe (taibhithe/teicniúla/léiriúcháin) a bheidh tábhachtach i mo shaothar. An chúis agus an chaoi a n-úsáidfidh mé iad.**
An chaoi agus an áit a ndéanfar an saothar drámaíochta/scannánaíochta a stáitsiú/scannánú	**An chaoi a ndéanfar monatóireacht/taifeadadh ar dhul chun cinn**
Nótaí/ábhar machnaimh eile	

Forbairt: Cleachtais Eiticiúla

Bealaí ar chinntíomar go bhfuil ar saothar eiticiúil

Mar shampla

- An chaoi ar chinntigh muid go n-iompraíonn gach duine san chliar agus sa chriú go maith agus go bpléitear leo ar bhealach measúil agus eiticiúil
- An chaoi a gcloítear le rúin na ndrámadóirí/na scannánóirí
- An bealach a bhfuaireamar cearta léiriúcháin

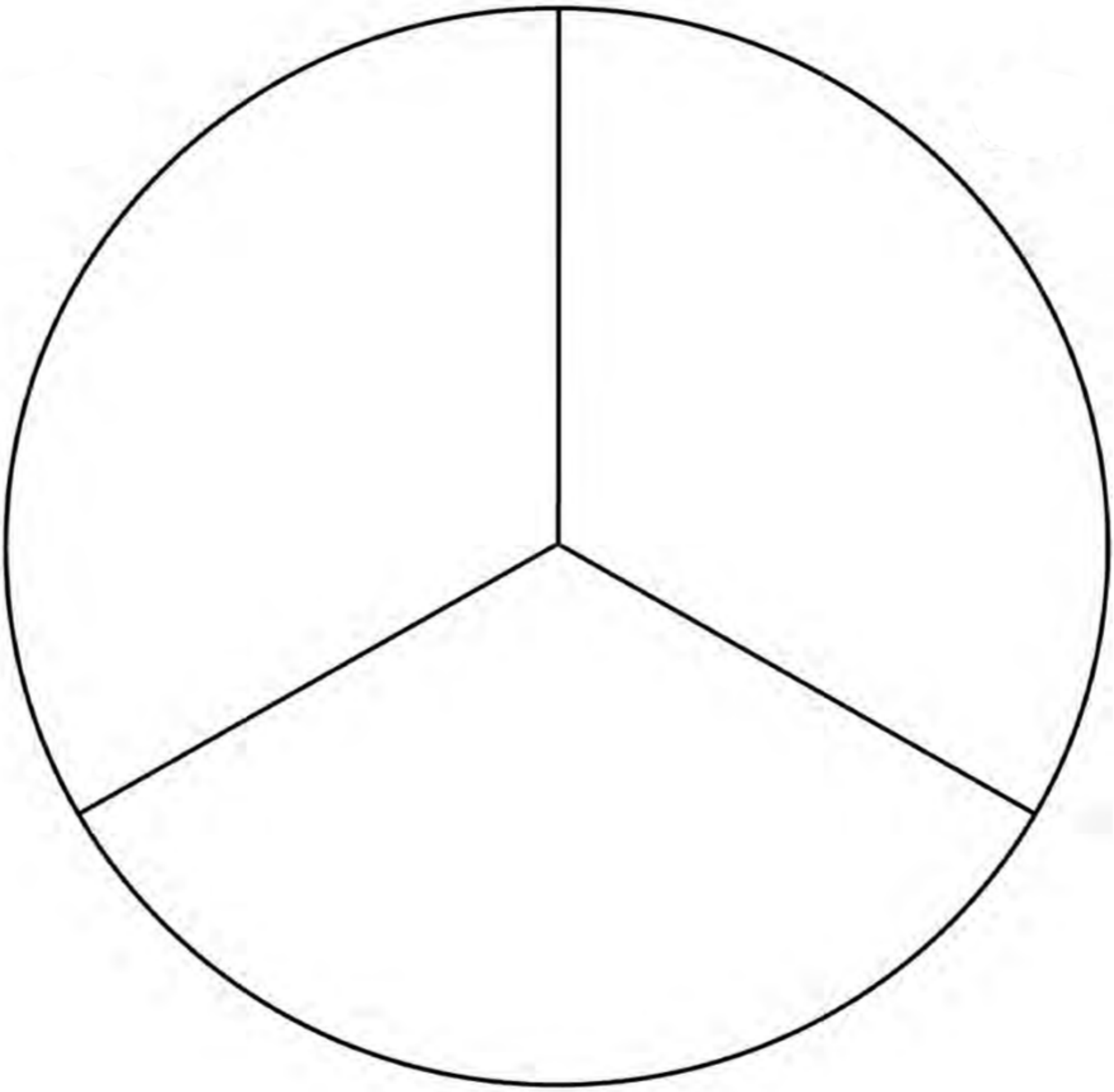

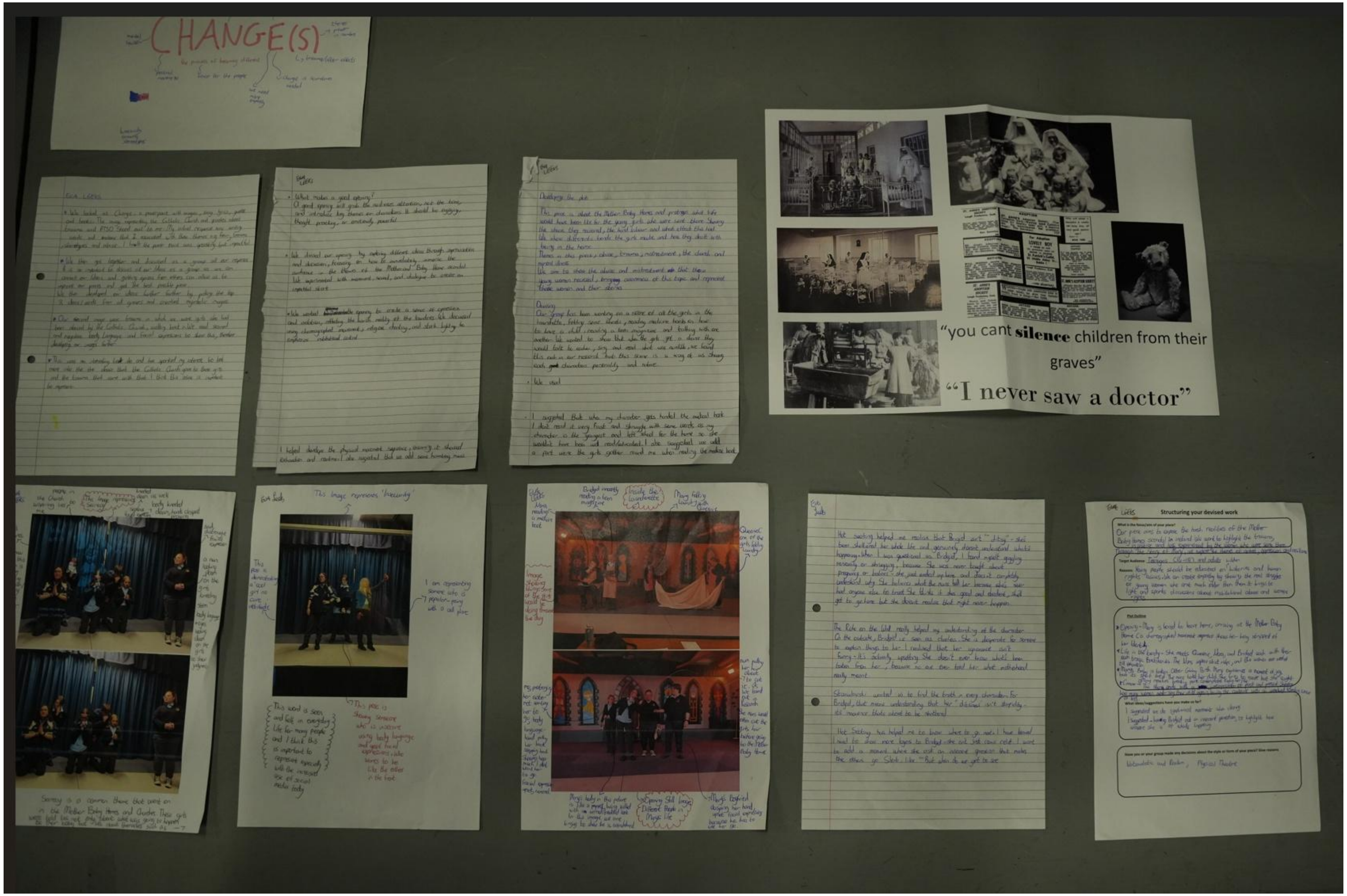
CHANGE(S)
"you cant silence children from their graves"
"I never saw a doctor"
Structuring your devised work

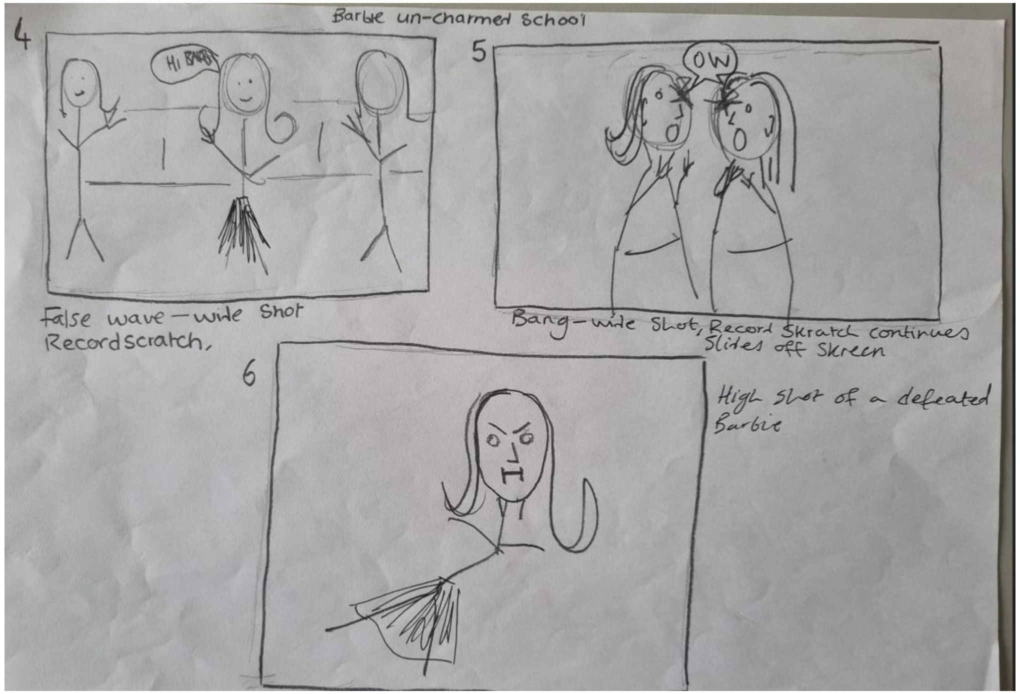
Barbie un-charmed School
4
HI BARBIE
5
OW
False wave — wide Shot
Record Scratch,
Bang — wide Shot, Record Skratch continues
Slides off Skreen
6
High shot of a defeated Barbie

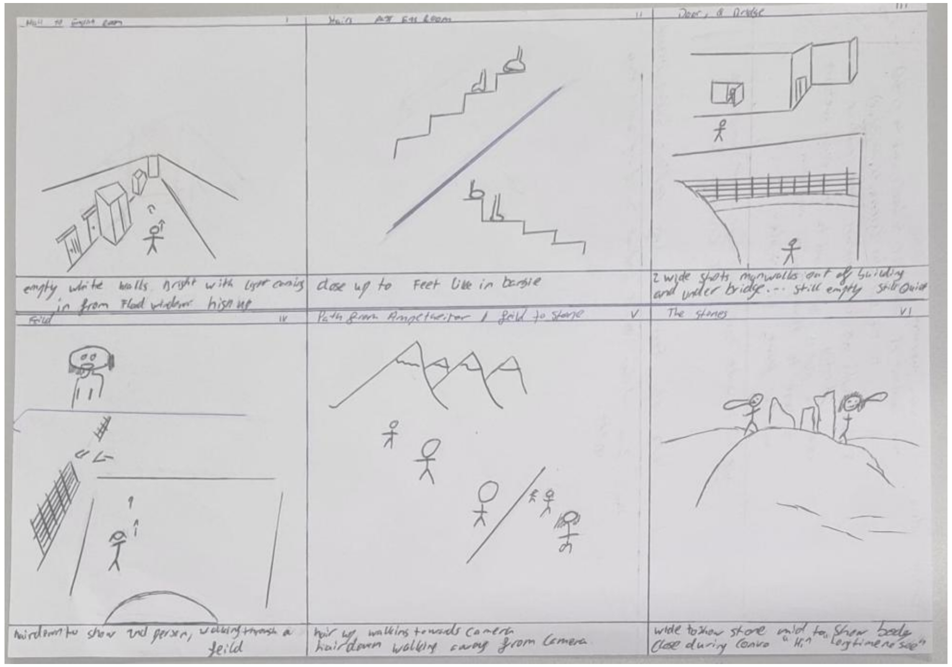
Door, & Bridge
empty white walls
close up to Feet like in barbie
2 wide shots man walks out of building
and under bridge ... still empty still quiet
Feild
Path from
feild to stone
The stones
walking through a feild
hair up walking towards camera
hair down walking away from camera
wide to show stone
close during convo

Forbairt: Nótaí Réamhléirithe

Líon isteach an ghreille thíos agus léirigh na réimsí a bhfuil tú ag obair orthu. Tá spás ann le gnéithe réamhléirithe eile a chur isteach

Mír	Stádas	Nótaí
Léamh tríd an script/dréachtaí a roinnt		
Sceitsí/pleananna ar an láthair		
Cláir tobsmaointe/scéalchláir/boscaí samhla		
Dearadh an tseit		
Suíomh agus liostaí seatanna		
Miondealú ar aisteoirí/radharc		
Liosta prapaí troscáin		
Cóiréagrafaíocht		
Fuaim/soilsiú/dearadh feistis		
Scripteanna drámaí/scripteanna scannáin		
Ordbhileoga		
Script mharcáilte		
Obair eagarthóireachta agus deartha		
Eile:		
Eile:		

Forbairt: Teimpléad Scéalchláraithe

Forbairt: Plean Blocála (Amharclannaíocht)

AR CHÚL AR DHEIS	AR CHÚL	AR CHÚL AR CHLÉ
TAOBH DEAS AN STÁITSE	LÁR AN STÁITSE	TAOBH CLÉ AN STÁITSE
CHUN TOSAIGH AR DHEIS	CHUN TOSAIGH	CHUN TOSAIGH AR CHLÉ

Forbairt: Léarscáil Bhlocála 1 (Amharclannaíocht)

LÉIRIÚ: ______________________________ RADHARC: _______________

Tarraing léarscáil bhlocála le haghaidh do charachtair agus breac síos an méid a leanas:

- Suíomhanna óna dtagann tú isteach agus óna bhfágann tú an stáitse
- Suíomhanna ar gá do do charactar a bheith iontu in amanna éagsúla
- Treoracha agus suíomhanna stáitse (bain úsáid as téarmaí amhail ar chúl, chun tosaigh, taobh clé an stáitse, agus taobh deas an stáitse chun treoracha soiléire a chur ar fáil)
- An chaoi a gcuirfidh do charachtar iad féin i gcoibhneas leis an lucht féachana agus le carachtair eile (m.sh., oscailte, dúnta, leath-thiontaithe)
- An chaoi a dtéann prapaí, píosaí seit, agus leideanna soilsithe i bhfeidhm ar do ghluaiseachtaí.
- Suíomh an lucht féachana agus an bealach le cinntiú go bhfuil gach príomheachtra sofheicthe (déan tagairt do "línte radhairc")
- Cúiseanna le mo chinntí

Taobh Deas an Stáitse **Taobh Clé an Stáitse**

Forbairt: Léarscáil Bhlocála 2 (Amharclannaíocht)

LÉIRIÚ: ______________________________ **RADHARC:** _______________

Taobh Deas an Stáitse **Taobh Clé an Stáitse**

Nótaí:

1. ____
2. ____
3. ____
4. ____
5. ____

6. ____
7. ____
8. ____
9. ____
10. ____

Forbairt: Ceisteanna faoin lucht féachana

Ainm / Dáta / Mionsonraí Chliar agus Chriú an Léirithe

An sprioclucht féachana agus an dóigh a mbíonn an saothar ag plé leis an lucht féachana

Smaoinigh mé/muid ar an lucht féachana i mo shaothar/inár saothar nuair a ...(tabhair cúiseanna freisin)

An dóigh ar fhreagair an lucht féachana ar mo shaothar/ár saothar

Athruithe ar mhaith liom a dhéanamh, bunaithe ar fhreagairt an lucht féachana

Ceangail grianghraif/líníochtaí/íomhánna de chleachtaí (le nótaí)

Forbairt: Sampla de Liosta Seatanna Réamhléiriúcháin

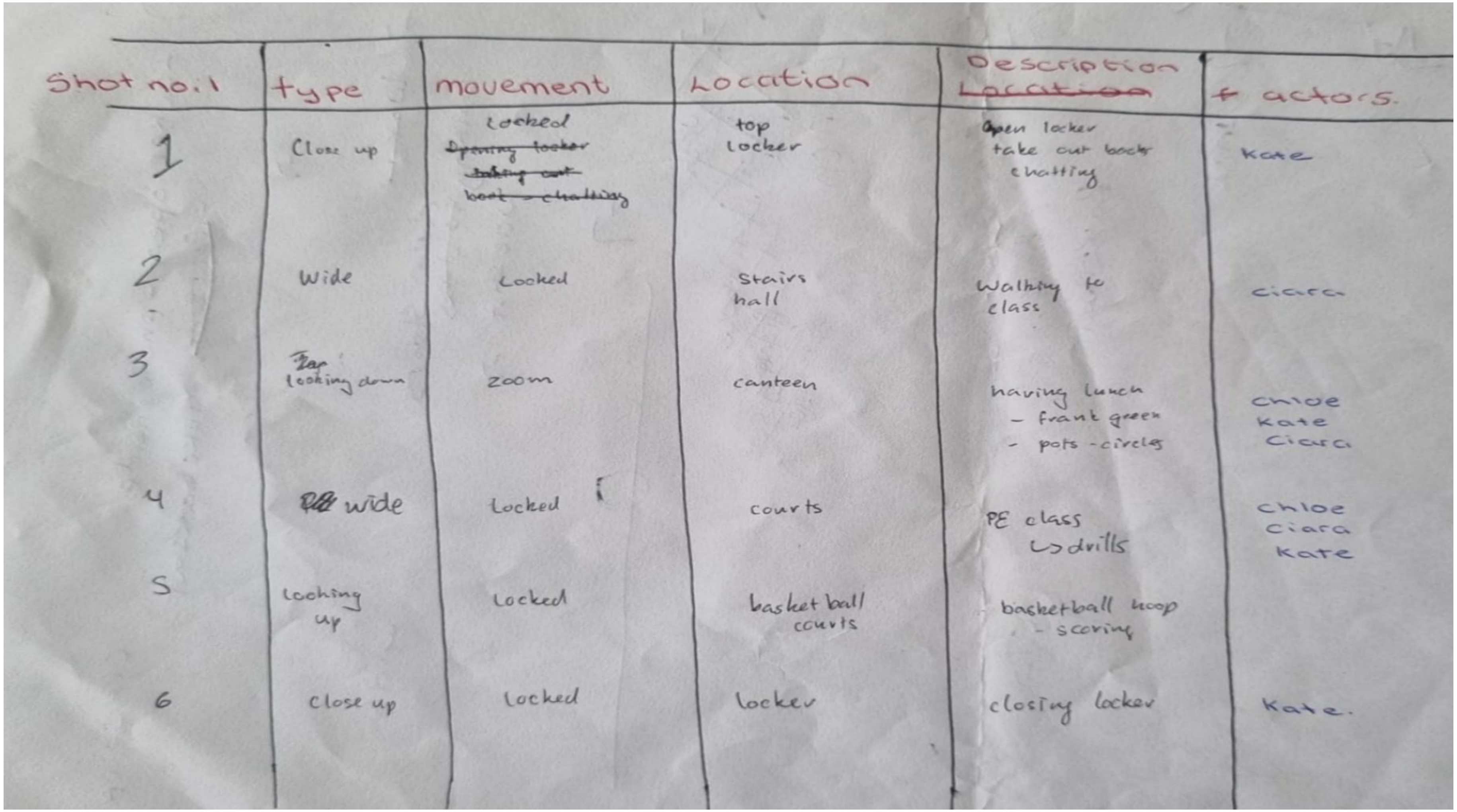

Shot no.	type	movement	Location	Description ~~Location~~	+ actors.
1	Close up	Locked ~~Opening locker taking out book - chatting~~	top locker	Open locker take out book chatting	Kate
2	Wide	Locked	Stairs hall	Walking to class	Ciara
3	~~Top~~ looking down	zoom	canteen	having lunch - frank green - pots - circles	Chloe Kate Ciara
4	~~PE~~ wide	Locked	courts	PE class ↳ drills	Chloe Ciara Kate
5	looking up	Locked	basketball courts	basketball hoop - scoring	
6	Close up	Locked	locker	closing locker	Kate.

Forbairt: Réamhléiriú – Pleanálaí an Liosta Seatanna

Uimhir an tSeat	Cineál an tSeat agus cúis lena roghnú	Gluaiseacht	Suíomh	Cur síos	Aisteoirí

Forbairt: Bileog Oibre Dearaidh

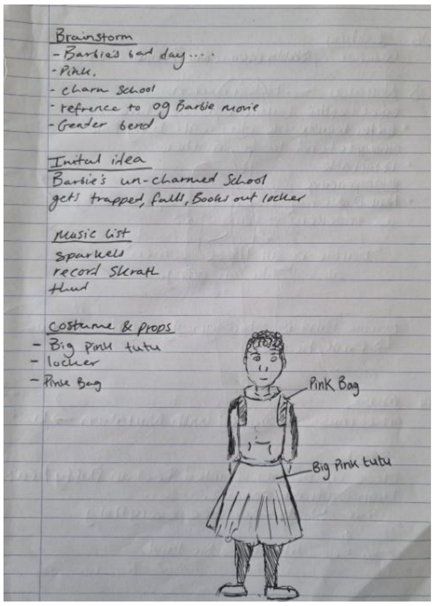

Tarraing nó ceangail sceitsí deartha Seit / Feistis / Fuaime le nótaí, cúiseanna le príomhchinntí cruthaitheacha san áireamh:

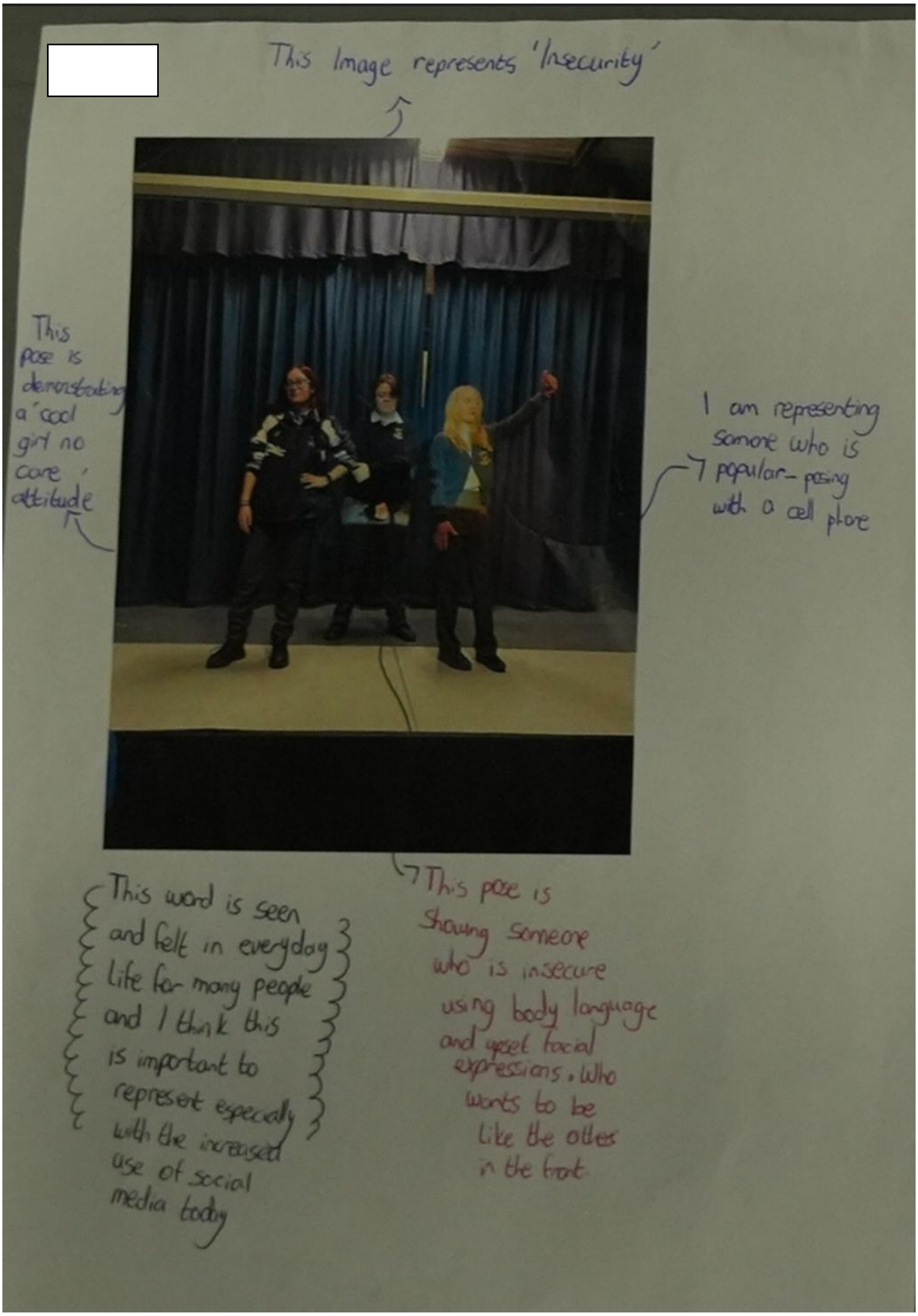

Grianghraf de radharc le nótaí (dar teideal "Insecurity") ó phíosa drámaíochta ceaptha. Tagraíonn na nótaí do staidiúirí éagsúla

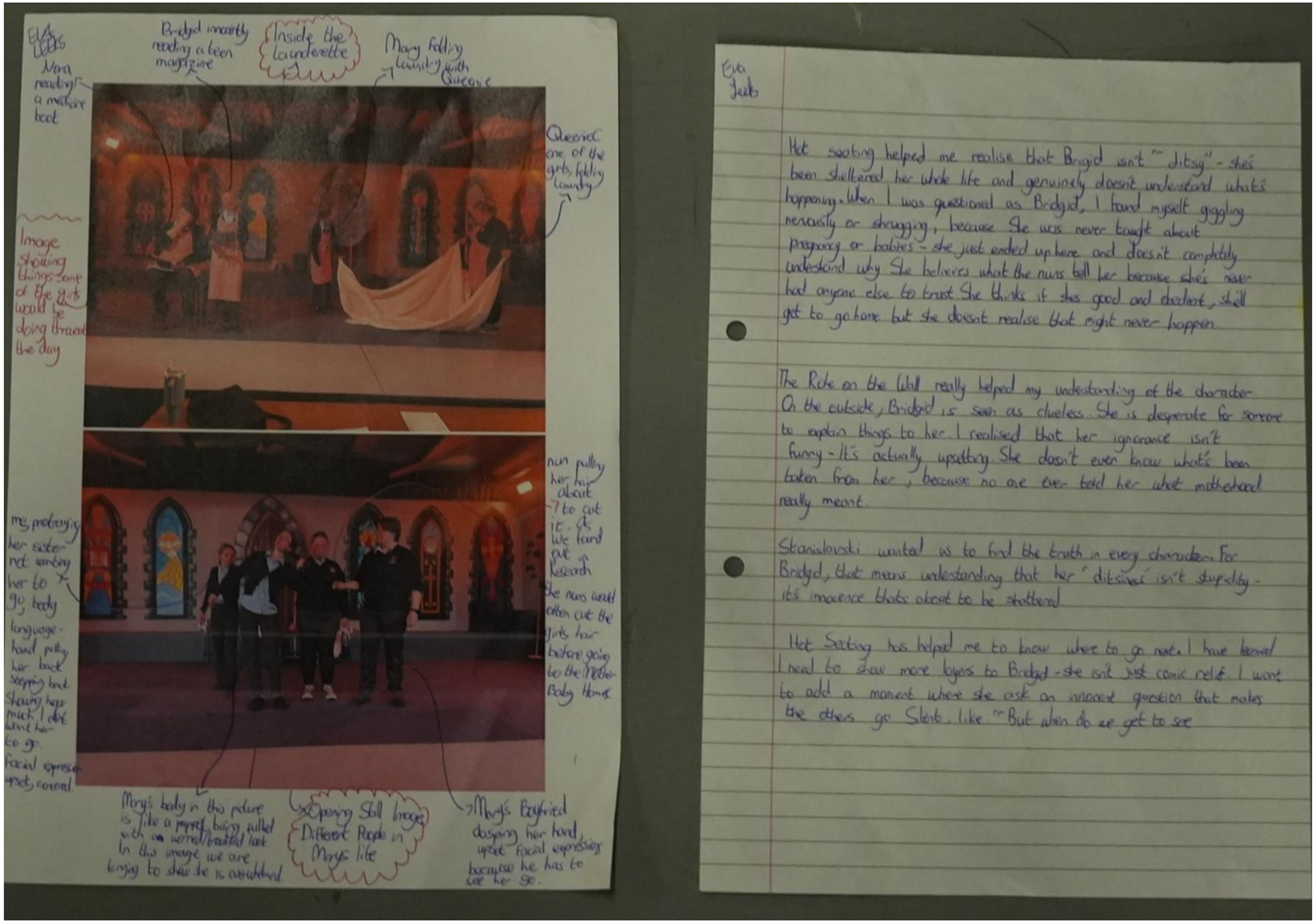

Grianghraf de radharc "Inside the Laundrette" le nótaí ó phíosa drámaíochta ceaptha. Déantar trácht sna nótaí ar na carachtair éagsúla i radharc, agus cuirtear síos ar an gcaoi ar forbraíodh an carachtar.

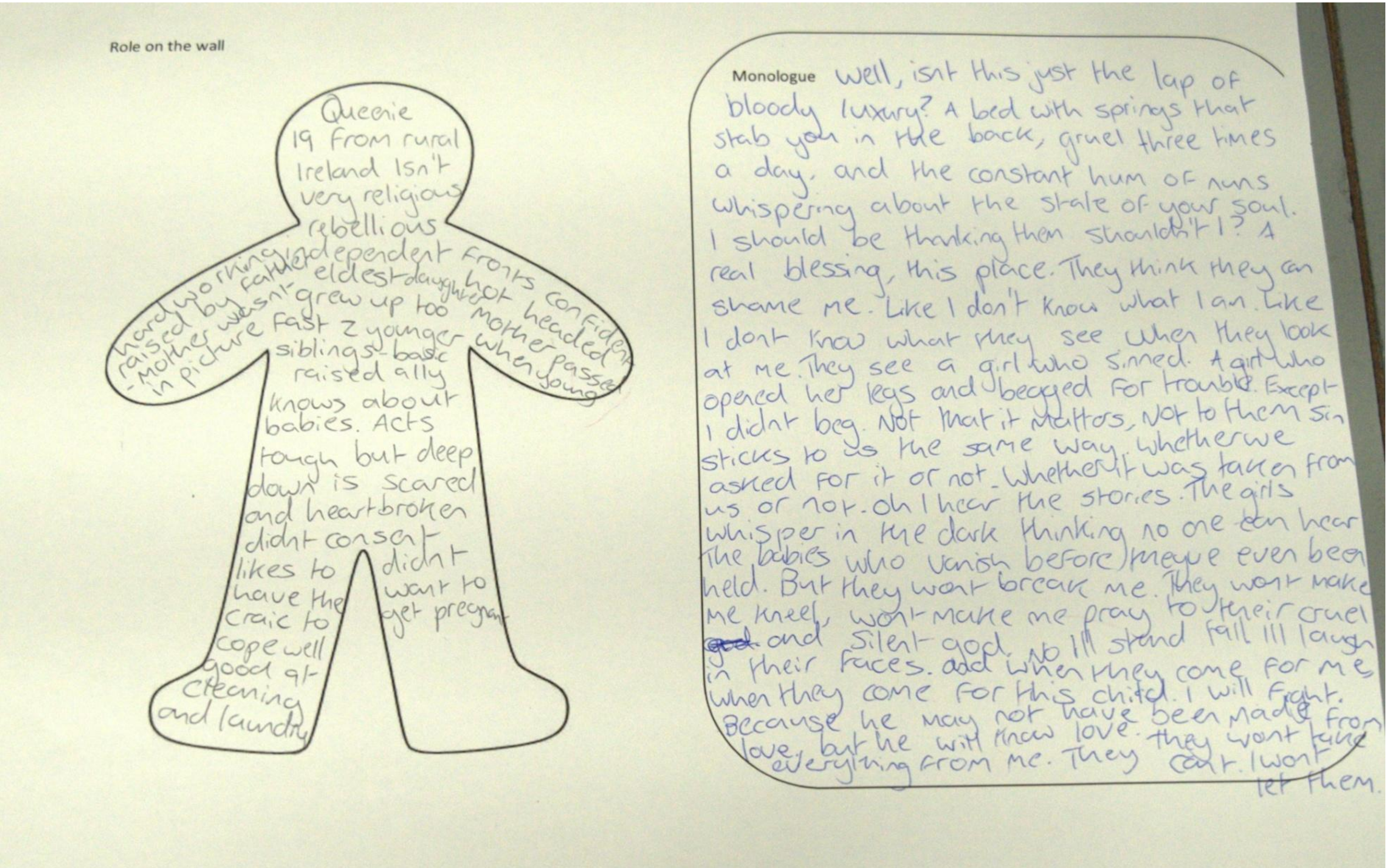

Sampla de conas a úsáidtear an ghníomhaíocht Ról ar an mBalla le monalóg a fhorbairt le haghaidh carachtair (Queenie)

Forbairt: An ghníomhaíocht Ról ar an mBalla

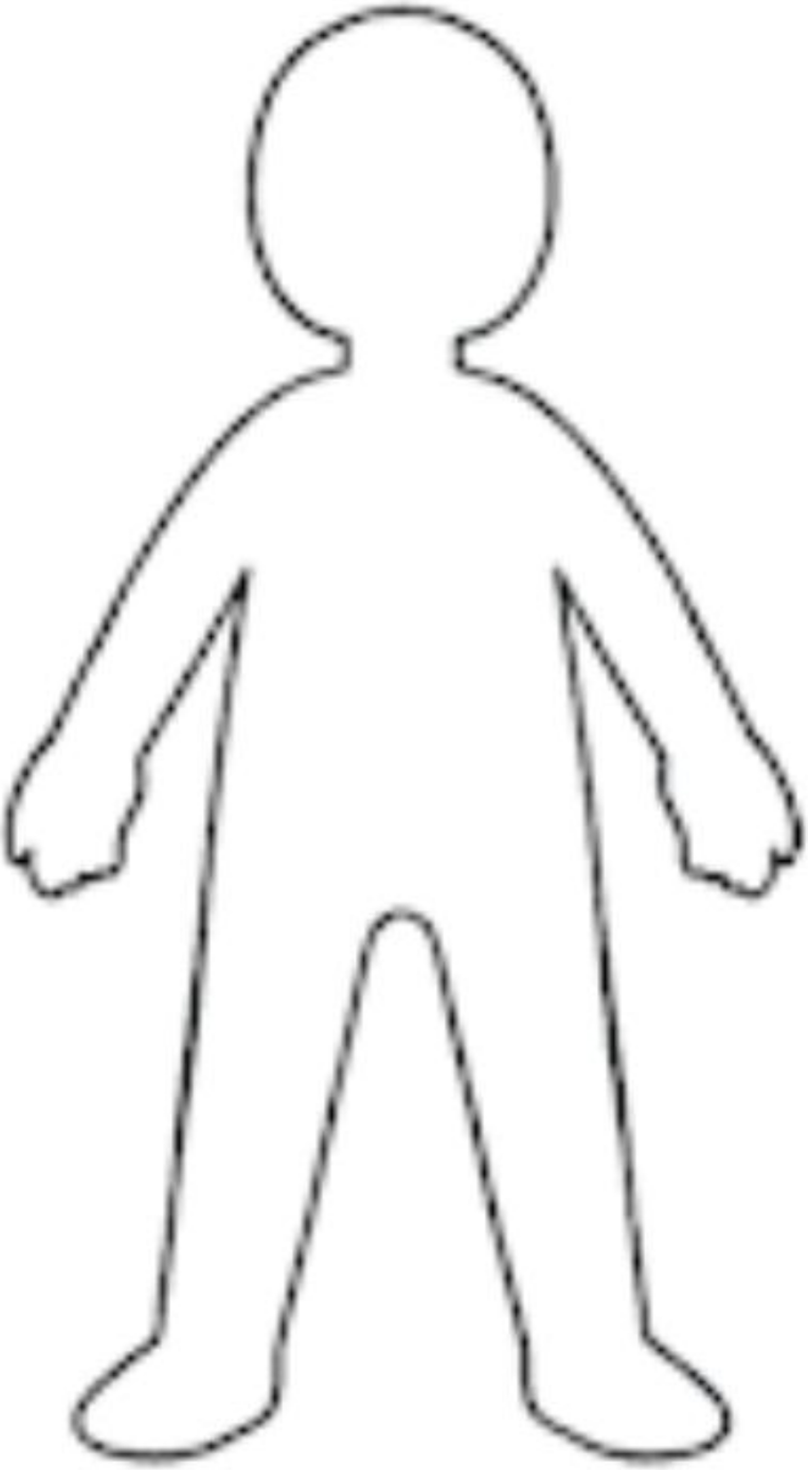

Beachtú: An próiseas a thosú

Smaointe tosaigh a athraíodh de réir mar a d'fhorbair mé an saothar. Conas a tháinig sé sin chun cinn agus cén fáth?

Na teicnící teicniúla, léiriúcháin, agus/nó taibhithe a úsáidfidh mé sa chéim réamhchleachtaidh

Ceisteanna faoin Lucht Féachana

Ceisteanna Sábháilteachta

Na céimeanna den phróiseas forbartha ar ghá dom smaoineamh orthu an athuair agus mo shaothar á bheachtú agam

Roinnt fadhbanna a tháinig chun cinn agus an chaoi ar féidir liom na fadhbanna sin a réiteach

Beachtú: Rianaire an Phróisis maidir le Nótaí Réamhchleachtaidh

Dáta: _______

Mo ról/mo fhreagracht

M'fhócas sa réamhchleachtadh

An méid a bhí muid ag cleachtadh:

Cinntí a rinne an grúpa le linn/tar éis an réamhchleachtaidh

Cinntí a rinne mise le linn/tar éis an réamhchleachtaidh

Ceangail Sceitse/nótaí réamhchleachtaidh/léaráid

Beachtú: Aiseolas ón réamhchleachtadh (teicniúil, feisteas, ceamara)

Ainm an Léirithe:
Cineál Réamhchleachtaidh **Dáta**
Cliar / Criú:

Aiseolas faoinár saothar a fuaireamar ó laistigh den ghrúpa agus ón rang ina iomláine

An chaoi ar féidir liom an t-aiseolas sin a chur chun feidhme an chéad uair eile ar an stáitse

Léiriú agus Taibhiú:
An úsáid a bhain mé as scileanna bunúsacha an taibhithe

Mír	**Stádas**	**Nótaí**
An chaoi ar chuir mé le mo scileanna aisteoireachta don stáitse/scáileán		
An chaoi ar bhunaigh mé caidreamh leis an lucht féachana		
An chaoi ar chruthaigh mé carachtar/ról leanúnach trí thaibhiú		
Mo chumadóireacht fhisiúil		
M'obair ghutha		
Luas agus an rithim mo chuid urlabhra		
Eile		

Féadfaidh tú freisin grianghraf, nótaí fuaime nó líníocht díot féin a chur san áireamh ag pointe ar leith le linn an léirithe agus nótaí a dhéanamh maidir le roinnt de na ceisteanna thuas nó maidir le gach ceann díobh

Léiriú agus Taibhiú: Greille Féinmheastóireachta

Ainm: ______________________ **Léiriú/Radharc:** ______________________

Dáta: ______________________ **Ról:** ______________________

Gné den taibhiú	Ceist	Rátáil	Tráchta / Samplaí
Forbairt Carachtair	Cé chomh maith is a chruthaigh mé carachtar sochreidte agus a choinnigh mé leis? (m.sh. an carachtar a inmheánú, doimhneacht mhothúchánach a léiriú)	☐ Ar fheabhas ☐ Go maith ☐ Gá le feabhsú	
Guth	Cé chomh maith is a chruthaigh mé carachtar sochreidte agus a choinnigh mé leis? (m.sh. an carachtar a inmheánú, doimhneacht mhothúchánach a léiriú)	☐ Ar fheabhas ☐ Go maith ☐ Gá le feabhsú	
Gluaiseacht / Comharthaíocht choirp	Cé chomh láidir is a bhí mo léiriú fisiciúil agus cé chomh oiriúnach is a bhí sé don ról? (m.sh. staidiúir, gothaí, feasacht ar spásúlacht, blocáil)	☐ Ar fheabhas ☐ Go maith ☐ Gá le feabhsú	
Ullmhúchán	Cé chomh hullmhaithe is a bhí mé do réamhchleachtaí agus don taibhiú? (m.sh. línte a fhoghlaim, blocáil a thuiscint, taighde a dhéanamh ar an gcarachtar)	☐ Ar fheabhas ☐ Go maith ☐ Gá le feabhsú	
Fócas agus láithreacht	Cé chomh rannpháirteach is a bhí mé ar an láthair? (m.sh. comhdhíriú, fanacht sa charachtar, freagairt ar bhealach inchreidte)	☐ Ar fheabhas ☐ Go maith ☐ Gá le feabhsú	
Obair ensemble	Cé chomh maith is a d'éirigh liom comhoibriú le daoine eile? (m.sh. éisteacht, uainiú, obair foirne, tacú leis an radharc)	☐ Ar fheabhas ☐ Go maith ☐ Gá le feabhsú	

Breithmheas agus Freagairt:
Freagairt ar thaispeántas beo scannánaíochta/amharclannaíochta

Taibhiú:
Bhí an t-eispéireas a leanas agam ag taispeántas amharclannaíochta (cuir isteach dátaí/ainm an léirithe/ionad)
Thug mé an méid a leanas faoi deara
Taibhiú:
Bhí an t-eispéireas a leanas agam ag taispeántas amharclannaíochta (cuir isteach dátaí/ainm an léirithe/ionad)
Thug mé an méid a leanas faoi deara

Meastóireacht:
Cinntí Cruthaitheacha a Mhíniú Lch 1

Sonraí an Tionscadail Chruthaithigh

Príomhchinntí cruthaitheacha:

Cén chaoi ar chloígh sé leis an gcoincheap/treoir bhunaidh?

Cén tionchar a bhí ag mo rannphháirtíocht le saothar cleachtóirí scannáin agus amharclannaíochta eile ar mo shaothar féin agus conas a rinne sé sin eolas do mo shaothar féin?

Meastóireacht:
Cinntí Cruthaitheacha a Mhíniú Lch 2

Cén chomparáid atá le dhéanamh idir an méid ar éirigh linn a bhaint amach agus an méid a rabhamar ag súil lena bhaint amach sa chéad léiriú nó sa léiriú intinne?

Céard a d'athróinn an chéad uair eile?

Na scileanna a d'fhorbair mé (tabhair mionsonraí)

Léiriú Teicniúil Taibhiú

Aiseolas ó Chomhscoláirí/ón Múinteoir

Ceangail ábhar tacaíochta (le nótaí) anseo

Meastóireacht:
Machnamh a dhéanamh ar mo chuid oibre tionscadail (TCFanna san áireamh)

An Tionscadal a bhí á dhéanamh agam:
An píosa maith oibre é seo, agus cén fáth?
Céard í an chuid is suimiúla faoin saothar seo?
Céard é an rud ba dheacra?
Céard a d'fhoghlaim mé ón tasc seo? - Faoin dráma/scannán? - Faoin bpróiseas cruthaitheach? - Faoi phróiseas na freagartha criticiúla? - Fúm féin?
Céard iad na hacmhainní a theastaigh uaim chun an tasc seo a chur i gcrích?
Céard í an chuid is fearr den tionscadal seo agus cén fáth?
Cén chaoi a bhféadfainn an tasc a fheabhsú agus cén fáth?

Meastóireacht: Machnamh a dhéanamh ar an gcaoi a mbím ag foghlaim

	Is é an scil (léirithe/taibhithe/theicniúil) atá á foghlaim agam ná
Dáta:	Céard a dhéanaim chun cabhrú liom an scil seo a fhoghlaim?
	Cén fáth a n-oibríonn sé sin dom?
	Rud nua a thriail mé:
	Ar chabhraigh sé liom? Conas?

Meastóireacht: Rannpháirteachas an Lucht Féachana

Cén chaoi a ndeachaigh ár roghanna i bhfeidhm ar an lucht féachana agus cén chaoi a ndeachaigh mo mhachnamh ar an lucht féachana i bhfeidhm ar mo thaibhiú/mo thaispeántas?

Cén chaoi ar phléamar leis an treoir/intinn bhunaidh lenár saothar?

3 Scil a d'úsáid/a d'fhorbair mé

Scil	An chaoi ar úsáid/ar fhorbair mé í

2 rud a d'fhoghlaim mé

1 rud ar mhaith liom feabhas a chur air

Ceangail amharcíomhánna/nótaí fuaime/clárscéalta/seatanna scáileáin, cáipéisí le nótaí

Meastóireacht: Pleanálaí an Dearaidh Theicniúil

Cineál an dearaidh

Fuaim ☐ Soilsiú ☐ Eagarthóireacht ☐ Stiúradh ☐ Cineamatagrafaíocht ☐

Feisteas ☐ Seit ☐ Gné eile ☐

An Treoir Bhunaidh

____

____

____

Cuir sceitse den phlean san áireamh nó ceangail cóip den dearadh

Trí rud a d'fhoghlaim mé	2 rud a d'athróinn	Ceist amháin atá agam

Aguisín C:
Teimpléid chun tacú le machnamh a dhéanamh

Le punanna Léann na Drámaíochta, na Scannánaíochta agus na hAmharclannaíochta, cuirtear "deis ar fáil don scoláire a chuid éachtaí cruthaitheacha a chur i láthair, spriocanna a leagan síos, straitéisí foghlama a fhorbairt agus éirí níos neamhspleáiche ina chuid foghlama." (lch 33)

Seo a leanas sraith teimpléad chun tacú le machnamh na scoláirí agus chun iad a spreagadh le cuspóirí a shocrú. Cuirtear ar fáil iad mar threoir amháin agus is féidir le múinteoirí agus scoláirí úsáid a bhaint astu mar is toil leo, nó a gcinn féin a chruthú.

Ar mhaithe le soiléireacht agus ailíniú leis an tsonraíocht, ceapadh na teimpléid ag baint leas as céimeanna éagsúla de na próisis freagartha chruthaitheacha agus chriticiúla.

Léann na Drámaíochta, na Scannánaíochta agus na hAmharclannaíochta
Smaointe Tosaigh

M'ainm
Cén fáth a bhfuil mé ag déanamh staidéar ar Léann na Drámaíochta, na Scannánaíochta agus na hAmharclannaíochta?
San ábhar seo, ba mhaith liom a bheith in ann
San ábhar seo, d'fhéadfadh na nithe a leanas a bheith deacair dom
An méid a dhéanfaidh mé agus dúshláin romham

Cosúlachtaí agus Difríochtaí idir Scannáin agus Drámaíocht/Amharclannaíocht

Scannán **Drámaíocht / Amharclannaíocht**

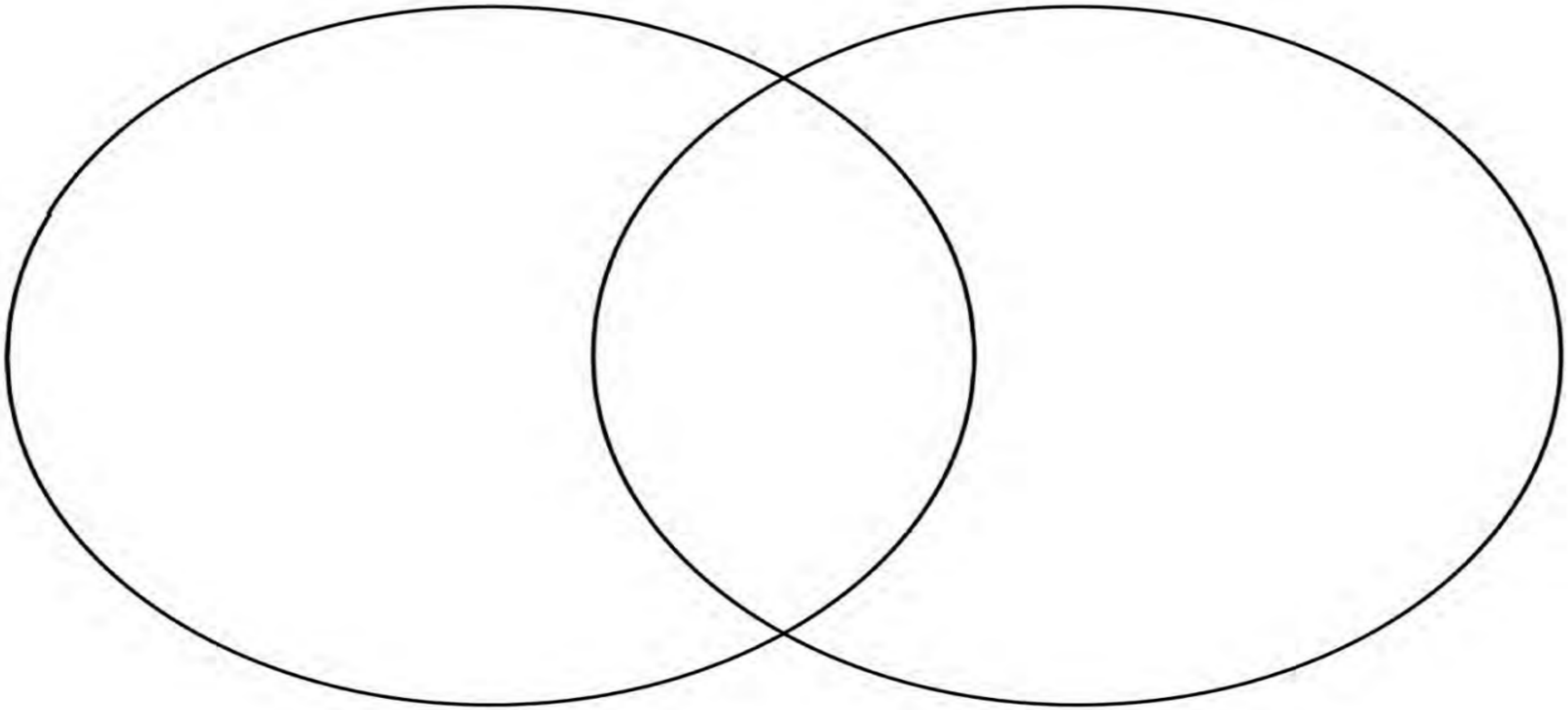

Bileog KWL do Léann na Drámaíochta, na Scannán agus na hAmharclannaíochta

Bain úsáid as an teimpléad seo agus tú ag foghlaim faoi theicníc, scil nó gné nua a bhaineann leis an bpróiseas freagartha cruthaitheach/criticiúil

An méid atá ar eolas agam faoi _______________	An méid atá mé ag iarraidh fáil amach faoi _______	An méid a d'fhoghlaim mé faoi _____________

Machnamh ginearálta ar Léann na Drámaíochta, na Scannánaíochta agus na hAmharclannaíochta

I rang Léann na Drámaíochta, na Scannánaíochta agus na hAmharclannaíochta, bainim sult as
Sa rang, bíonn sé deacair orm nuair a
Seo a leanas roinnt eispéiris chruthaitheacha a bhí agam a bhaineann leis an ábhar seo
Rud amháin atá foghlamtha agam faoin bhfreagairt chriticiúil ná
Ba mhaith liom feabhas a chur ar…

Cumarsáid éifeachtach i Léann na Drámaíochta, na Scannánaíochta agus na hAmharclannaíochta

An tasc/scil a bhí mé ag úsáid agus mé i mbun comhoibriú
Fadhb a bhí agam le deireanaí nuair a bhí mé ag comhoibriú le daoine eile ná…
Chun an fhadhb a réiteach rinne mé…
Le cumarsáid éifeachtach a dhéanamh rinne mé…
Bhí mé ag streachailt nuair a…
An chéad uair eile déanfaidh mé…

Teimpléad don Mhachnamh Ginearálta

Bain úsáid as roinnt de na leideanna machnaimh thíos ag deireadh ranga

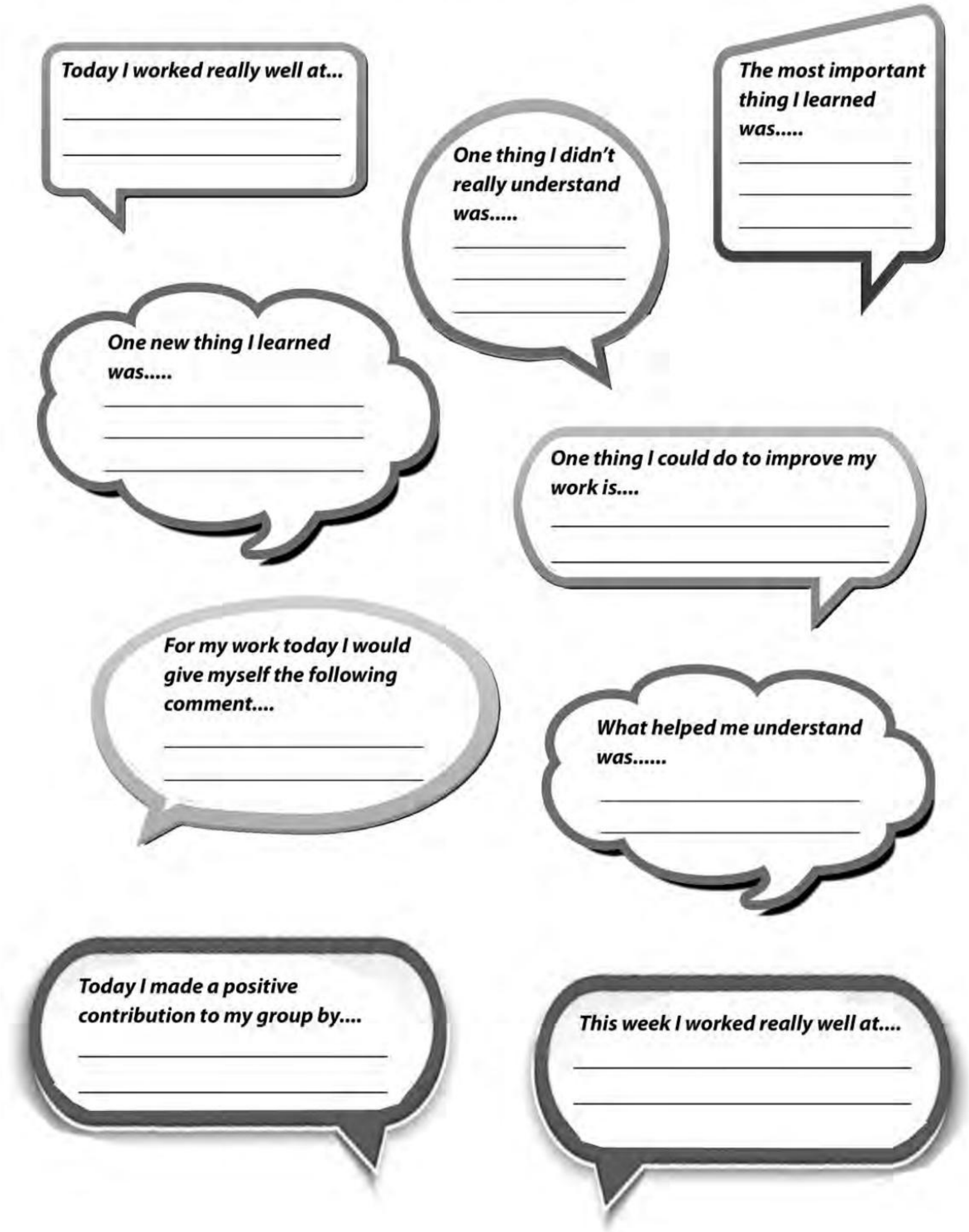

Plean Gníomhaíochta chun cuspóirí a shocrú sa Phróiseas Cruthaitheach

Comhlánaigh an teimpléad socraithe cuspóirí seo a leanas i leith an Phróisis Chruthaithigh. Ná bíodh do fhreagra ar gach leid níos mó ná 2 nó 3 phointe urchair ar fad.

Is iad na spriocanna atá agam chun fás le linn an phróisis chruthaithigh ná…

Tá na spriocanna sin tábhachtach domsa mar…

Is iad na scileanna a bhfuil sé mar aidhm agam iad a fheabhsú (taibhiú/léiriú/teicniúil) ná…

Bearta a dhéanfaidh mé chun cuidiú le mo spriocanna/aidhmeanna a bhaint amach:

Dul chun cinn ar feadh na bPróiseas Freagartha Cruthaitheach agus Criticiúil

Cuireann scoláirí in iúl ar an ngrafaic thíos an dul chun cinn a mheasann siad a bheith déanta acu i ndáil le gach ceann den dá phróiseas. Déantar an dul chun cinn sin a thomhas ach smaoineamh ar na spriocanna a shocraigh na scoláirí dóibh féin

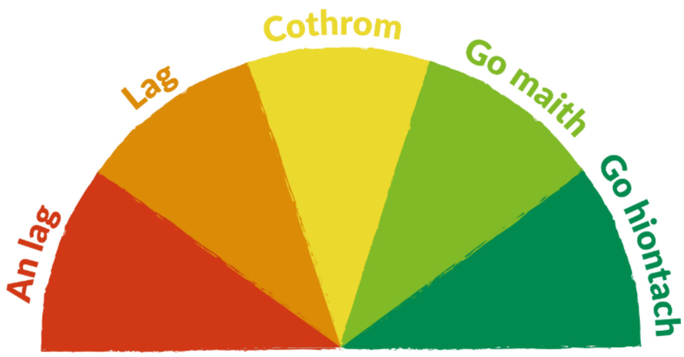

Mo dhul chun cinn ar fud ____(Próiseas).

Tar éis duit do dhul chun cinn a chur in iúl ar an ngrafaic thuas, scríobh 5–6 abairt sa bhreis chun tuilleadh machnaimh a dhéanamh air sin.

Dul chun cinn a thomhas

Bain úsáid as na ceisteanna thíos le measúnú a dhéanamh ar dhul chun cinn ar feadh an phróisis freagartha chruthaithigh nó chriticiúil

Scoláire: ___________	**Dul Chun Cinn a Mheas** *(Achoimre ar an dul chun cinn a rinneadh anseo)*
Gné de Léann na Drámaíochta, na Scannánaíochta agus na hAmharclannaíochta: *(Tabhair mionsonraí anseo)*	Dul chun cinn fiúntach i… mar thoradh ar… Nó dul chun cinn teoranta i… mar…
Eispéiris an Scoláire: *(Tabhair breac-chuntas ar eispéiris an scoláire anseo)*	Fuair mé amach gur bheag suim a bhí agam i… mar… Ba é an rud ba mhó a thaitin liom ná… mar… Is éard a bhí dúshlánach dom… Sháraigh mé dúshláin trí… Is éard a d'fhoghlaim mé fúm féin ná… Chabhraigh an t-eispéireas seo liom fás a dhéanamh trí…
Aiseolas (idir fhoirmitheach agus suimitheach): *(Tabhair breac-chuntas ar an bpríomh-aiseolas ó mhúinteoirí, comhscoláirí agus daoine eile)*	Thug an t-aiseolas seo le fios dom… Ba iad na príomhláidreachtaí/príomhréimsí le feabhsú a tháinig chun cinn as an aiseolas ná… Patrúin nó téamaí atáim a thabhairt faoi deara i mo chuid aiseolais is ea… Rud a chuir iontas orm ba ea… Aiseolas a fuair mé a thagann/nach dtagann leis an bhféinmheasúnú seo agamsa ar mo chuid oibre… Úsáidfidh mé an t-aiseolas seo amach anseo chun…
Tascanna Cruthaitheacha Feidhmeacha *(Tabhair breac-chuntas ar cheann de na tascanna cruthaitheacha ó do phunann, a thaispeánann dul chun cinn)*	Thug mo Thasc Cruthaitheach Feidhmeach léargas maith/drochléargas ar an tasc ar a dtugtar breac-chuntas agus ar mo chuid mothúchán/spéiseanna, mar… Is é an rud is tábhachtaí atáim a bhaint ón déantán seo ná… Cabhróidh an fhoghlaim seo liom amach anseo trí… Is iad na gnéithe is mó a chuireann bród orm ná… mar… Thriail mé rud éigin difriúil le linn an phróisis mar go raibh spéis agam i… Rud nua a d'fhoghlaim mé fúm féin tríd an obair seo ba ea…

Teimpléad Socraithe Cuspóirí

Dáta:	**Is í an scil atá á foghlaim agam ná: ___________________________**
	Mo chéad sprioc eile:
	Cé chomh maith is a d'éirigh liom í a bhaint amach?
	Céard a d'fhoghlaim mé fúm féin nó faoin ábhar seo?
Dáta:	**Is í an scil atá á foghlaim agam ná: ___________________________**
	Mo chéad sprioc eile:
	Cé chomh maith is a d'éirigh liom í a bhaint amach?
	Céard a d'fhoghlaim mé fúm féin nó faoin ábhar seo?

Aguisín D: Samhlacha Machnaimh

Seo thíos liosta ceisteanna a d'fhéadfadh a bheith úsáideach mar leideanna le haghaidh mhachnamh an scoláire agus úsáid á baint as samhail Rolfe *et al*.

Fíor 4: Samhail mhachnaimh Rolfe et al. (2001)

Céard...?

- Céard a bhí san fhoghlaim a bhí mé ag iarraidh a bhaint amach?
- Cérbh iad na gníomhartha a ghlac mé féin nó daoine eile?
- Cé na deiseanna a cuireadh romham?
- Cé na dúshláin nó na deacrachtaí a cuireadh romham agus cén chaoi ar thug mé aghaidh orthu?
- Cé na mothúcháin a mhúscail sé ionam?
- Céard a bhí úsáideadh/nach raibh úsáideach dom faoin eispéireas?
- Cén toradh a bhí ar an eispéireas?

Mar sin...?

- Céard a insíonn nó a fhoghlaimíonn sé sin dom fúm féin?
- Céard air a bhunaigh mé mo chuid gníomhartha?
- Cén cineál foghlama a thug mé liom isteach san eispéireas?
- Céard a d'fhéadfainn nó ba cheart dom a dhéanamh go difriúil?
- Céard í an chroí-fhoghlaim a bhain mé as an eispéireas seo?
- Céard a chuir iontas orm faoin eispéireas seo?
- Céard a thaitin/nár thaitin liom faoin eispéireas?

Anois...?

- Céard a d'fhoghlaim mé fúm féin (láidreachtaí agus spéiseanna)?
- Céard atá le déanamh agam anois chun feabhas a chur ar mo chuid eolais/scileanna don todhchaí?
- Céard a dhéanfaidh mé leis an bhfoghlaim sin?
- Céard a dhéanfainn go difriúil dá mbeadh an deis agam a bheith páirteach san eispéireas seo arís?

Samhlacha machnaimh breise

Getting started with reflective practice

Gibb's reflective cycle

Kolb's learning cycle

Schön's reflection-on-action and reflection-in-action

Tacaíochtaí Breise

Físeán Powtoon (3 nóim)
What is Reflective Learning?

Tacaíochtaí CNCM
Uirlisí úsáide CNCM, Fócas ar an bhFoghlaim; Scoláirí ag machnamh ar a gcuid foghlama

Tacaíochtaí Oide:
Measúnú Foirmitheach ag baint leas as Punanna Digiteacha
Múinteoirí ag obair le punanna digiteacha

Buíochas

Ba mhaith le CNCM buíochas a ghabháil le múinteoirí agus scoláirí as a gcuid oibre a roinnt.

Rinneadh roinnt teimpléad a athchruthú ó PDST, Graphic Organisers in Teaching and Learning, Baile Átha Cliath 2016.

NCCA

An Chomhairle Náisiúnta
Curaclaim agus Measúnachta
National Council for
Curriculum and Assessment